

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕

อ.พ. ๑๗/๒๕๕๕

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้ร้องขอให้รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อไป ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ โดยลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียง ๓๘๘ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการและกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยพิจารณาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) ทั้งนี้เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกต และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๙ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหารวม จำนวน ๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

๓. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ เพิ่มเติมในกรณีที่ไม่มีกรณีสั่งจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มีให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวน หรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(**เหตุผลในการแก้ไข** กำหนดให้กรณีที่ไม่มีกรณีสั่งจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

๖.๒ เพิ่มเติมกรณีถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายขังดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(เหตุผลในการแก้ไข เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขัง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายขัง)

๖.๓ แก้ไขกรณีในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมีต้องทำการสอบสวนและให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(เหตุผลในการแก้ไข การกำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้)

บทวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อดีของการมีกฎหมายฉบับนี้

๑. เพื่อให้กระบวนการสอบสวนในชั้นพนักงานสอบสวนไม่ล่าช้านำไปสู่การพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องคดีต่อไป ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า^๑ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

^๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า

“เมื่อได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับแต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามีเหตุที่จะออกหมายขังผู้ต้องหาได้ตามมาตรา ๗๑ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังโดยทันที แต่ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการ กรณีเช่นว่านี้ให้นำมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาออกหมายขังโดยอนุโลม หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหาได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

๑.๑ กรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนโดยไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้อำนาจพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๒ กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายขัง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้

นอกจากนี้เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณี que ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา ให้อำนาจพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนก็ได้

๒. เพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง

๓. กำหนดให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด

ข้อสังเกต

ในขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาพนักงานสอบสวนมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจึงมีโอกาสดังที่จะคุ้มครองสิทธิ และละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาจึงมีผลต่อการอำนวยความยุติธรรมทางอาญาเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับกระบวนการสอบสวนในชั้นพนักงานสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนแม้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา แต่การดำเนินคดีไม่ใช่เรื่องของการเป็นคู่ต่อสู้กับผู้ต้องหา หากแต่เป็นกระบวนการค้นหาความจริงในคดี มิใช่ค้นหาความผิดของผู้ต้องหาแต่เพียงอย่างเดียว ต้องรวมถึงการรวบรวมพยานหลักฐานที่พิสูจน์ให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาแก้ข้อหาและแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนด้วย อันถือได้ว่าเป็นการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นธรรมและชอบด้วยกฎหมายซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในปัจจุบันขาดหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลจากองค์กรอื่น และขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ทั้งนี้ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้องรวดเร็วและเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอการตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐาน

ตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว
ถือเป็นสาระสำคัญที่จะต้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ตามเจตนารมณ์ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๔) และ (๗)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยมีเนื้อหา แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ภาคผนวก

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

: พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤษภาคม ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิศ ฆาสุข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางปรียาภา ทาระ นิตกรชำนาญการพิเศษ	นายสุภณัฐ ศิริทอง วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวอมรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๑๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ๕
- ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑๑
 - ๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๑๑
 - ๑.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ ๑๑
 - ๑.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๑๒
 - ๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ๑๓
 - ๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองที่สำคัญ ๆ..... ๑๓
 - ๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ๑๔
 - ๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม ๑๕

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๒๑

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. - ๑ -

- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. - ๑ -
- รายชื่อศาลแขวงทั่วราชอาณาจักร - ๔ -
- ความเป็นมาของศาลแขวง - ๕ -
- คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย - ๑๑ -

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- ความยุติธรรมทางอาญา - ๑๗ -
- การสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐(๗)..... - ๒๑ -
- บทบาทอำนาจหน้าที่องค์กรอัยการของไทย - ๒๙ -
- ศาลปกครองกับการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวน - ๓๕ -
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. - ๓๗ -

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๑๓)
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙
กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)..... (๑๗)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร..... (๒๗)
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (๔๓)
- : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ (๕๕)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานด้านนิติบัญญัติพิจารณาและเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้ร้องขอให้รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้กรณีผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายขัง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอคัดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายขัง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียง ๓๘๘ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งตออกเสียง (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน^๑ เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมการ และกำหนดแปรญัตติตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓^๒ ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๓ วรรคสอง กำหนดว่า

“ฯลฯ”

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

“ฯลฯ”

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๒๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาฯจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

คณะกรรมการการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วย

๑. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวิทยา แก้วภราดัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
*๓. นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
*๔. นายชัยรัตน์ วงศ์วีระ	เลขานุการคณะกรรมการ
๕. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายศุภชัย ใจสมุทร	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายพีระเพชร ศิริกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายกี ฦ ลำปาง	*๙. นายกิตติ แก้วทับทิม
๑๐. นายขยัน วิพรหมชัย	๑๑. นายเจริญ คันธวงศ์
๑๒. นายเจือ ราชสีห์	๑๓. นายชูศักดิ์ สุบรรณเทพภูษิต
๑๔. นายธนิช มาสีพิทักษ์	*๑๕. นางสาวนริศรา แดงไผ่
๑๖. นายนิติวัฒน์ จันทร์สว่าง	*๑๗. พันตำรวจเอกหญิง พรพิมล อุตมโชติ
๑๘. นางพัชรินทร์ มั่นปาน	๑๙. นายพิชิต ชื่นบาน
๒๐. นายเพิ่มศักดิ์ ศุภโกศล	๒๑. นางมนพร เจริญศรี
๒๒. นายเรวัต สิริกุล	๒๓. รองศาสตราจารย์ เรืองยศ แสนภักดี
๒๔. นายวัชร เพชรทอง	๒๕. นายวาสิต พัยคัมบุตร
๒๖. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์	๒๗. นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ
๒๘. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	๒๙. นายสุชุม กัณกา
๓๐. นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	๓๑. นายอำนาจ ชุณหะนันท์

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร^๓ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

^๓ โปรดดูรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ในภาคผนวก หน้า (๒๗)

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) แล้วส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป^๔ วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการได้มีข้อสังเกต และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่หนึ่ง ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะเสนอให้วุฒิสภาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณาและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมาธิการการยุติธรรมและตำรวจ วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมาธิการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

^๔ โปรดดูร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ในภาคผนวกหน้า (๔๓)

^๕ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ บัญญัติว่า

“ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมิมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณา มอบหมายให้คณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมาธิการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป”

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหา ต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้กรณีผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหา ไปศาลเพื่อออกหมายขัง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายขัง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาล โดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลา

สี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้

ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไปให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนต่อไปโดยเร็ว และถ้าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป โดยให้นำมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ระยะเวลาการขอผิดฟ้องตามมาตรานี้ได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่ผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง พนักงานอัยการอาจขออนุญาตฟ้องคดีต่ออัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ ไว้ก่อนก็ได้”

๗.๒ กำหนดให้กรณีผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องนั้น

ในกรณีถ้าผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอมัดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอมัดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้องให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายขังดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

๗.๓ กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

“การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”

๗.๔ กำหนดให้ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามิได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามิได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้หาายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกันแล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป”

๗.๕ กำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานด้านนิติบัญญัติพิจารณาและเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้ร้องขอให้รัฐสภาที่มีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

๑.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

(๑) เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีเสนอมานี้ แต่มีข้อสังเกตว่าตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในส่วนของหลักการข้อ “(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)” นั้น เห็นสมควรว่าจะต้องเพิ่มเติมว่าให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ที่ให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการด้วย เนื่องจากเป็นการป้องกันปัญหาในทางปฏิบัติว่า ผู้ต้องหาจะปฏิเสธว่าไม่ทราบวัน เวลา และสถานที่ ที่ให้ผู้ต้องหาจะต้องไปพบพนักงานอัยการ อีกทั้งจะเป็นการสอดคล้องกับมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๒) ตามมาตรา ๓ ซึ่งแก้ไขความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งกำหนดว่า “ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย” การกำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญาของผู้ต้องหาต่อศาลแขวงภายในสี่สิบแปดชั่วโมง โดยไม่ให้นับระยะเวลาในการเดินทางจากพนักงานสอบสวนมายังพนักงานอัยการนั้น จะเป็นการที่ทำให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวนานเกินไป ซึ่งจะไม่เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา เนื่องจาก หากภายหลังศาลยุติธรรมได้พิจารณาแล้วปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่ได้กระทำความผิดตามกฎหมายแล้ว ผู้ต้องหารายนั้นก็ต้องถูกควบคุมตัวโดยปราศจากความผิด ซึ่งจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องหานั้น

(๓) ตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ “ข้อ (๔) กำหนดให้กรณีผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้” นั้น มีความเห็นสมควรแก้ไขในหลักการดังกล่าว โดยกำหนดให้ในกรณีใดที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวได้ให้การรับสารภาพตลอดข้อหาแล้ว ก็ควรจะให้อำนาจพนักงานสอบสวนสามารถฟ้องผู้ต้องหาได้ทันทีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว แต่หากกรณีใดที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้ว และปรากฏว่าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ จึงให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลต่อไป

๑.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๘๘ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการวิสามัญ และกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๒. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองและวาระที่สาม

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

การที่คณะกรรมการการตัดความในวรรคสอง ของมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ ความว่า “หากผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป” ออกนั้น ขอสอบถามถึงเหตุผลในการตัดความดังกล่าวออก และหากเกิดกรณีปัญหาว่าผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการแล้ว จะมีวิธีการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาได้อย่างไร

กรรมการตอบชี้แจงสรุปได้ ดังนี้

เนื่องจาก คดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวงนับว่าเป็นคดีอาญาที่มีบทลงโทษเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หากผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวนแล้ว ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือจะสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ที่คุมขังเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวนก็ได้

สำหรับกรณีที่คณะกรรมการการตัดความในวรรคสองของมาตรา ๒๐ นั้น เนื่องจากหากเกิดปัญหาว่าผู้ต้องหาไม่ยินยอมไปพบพนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนนำพยานหลักฐานไปแสดงต่อศาลว่าผู้ต้องหาไม่ยินยอมไปพบพนักงานอัยการแล้ว จึงขอให้ศาลออกหมายจับจำเลยและให้จำเลยมาพบพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไปได้

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา

ร่าง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u> แก้ไขมาตรา ๗	มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ~~หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตั้งศาลแขวงของพนักงานสอบสวน~~

ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจรับผู้ต้องหาที่หนีไปได้โดยไม่มีเหตุจำเป็นหรือรับและมิให้อำนาจปล่อยชั่วคราว หรือควบคุมตัวผู้ต้องหาที่หนีเพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป และให้นำความในวรรคหนึ่ง มานี้ใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้

ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนต่อไปโดยเร็ว และถ้าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป โดยให้นับมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ระยะเวลาการขอผิดฟ้องตามมาตรานี้ได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่ผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง พนักงานอัยการอาจขออนุญาตฟ้องคดีต่ออัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ ไว้ก่อนก็ได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการการ

มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๘

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาคือขอรวมมาในคำร้องขอมัดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอมัดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้องให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายขังดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๕ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๙ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๒๐ **มีการแก้ไข**

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหา มายังพนักงานอัยการหรือส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัว เพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษา ในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้ พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

บทที่สี่ ~~ผู้ต้องหาที่ไม่ไปพบพนักงานอัยการต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหา มายังพนักงานอัยการหรือส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัว เพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษา ในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้ พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป”~~

มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

แปรญัตติ โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหา ให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหา ~~มายังพนักงานอัยการ~~ หรือส่งให้ผู้ต้องหาไปพบ ~~พนักงานอัยการ~~ ศาลในกรณีที่ผู้ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัว เพื่อฟ้องศาล โดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ พนักงานสอบสวน ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การ ประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษา ในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้ พนักงาน อัยการ สอบสวน รับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๒๖ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๘ **คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่**

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

มาตรา ๘ ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่มิให้นำเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวาระหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๖ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง ต่อจากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๖๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียงงดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เริ่มตั้งแต่บันทึกหลักการและเหตุผล ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง เห็นควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนี้

^๖ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ บัญญัติว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าย่างขัดแย้งกันอยู่”

หลักการสอบสวนคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นครีอาญาที่อยู่ในอำนาจหรือเกินอำนาจของศาลแขวง ถ้าผู้ต้องหาซึ่งถูกจับและได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีไป หรือผู้ต้องหาที่หลบหนีจากการควบคุมหรือการขังหรือกรณีที่ไม่มีการจับ แต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ผู้ต้องหาหลบหนีไป ก็ไม่เป็นเหตุให้พนักงานสอบสวนต้องหยุดการสอบสวน แต่เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนจนเสร็จสิ้นแล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบกลับไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพิจารณาสั่งคดีต่อไปได้ด้วยติดขัดในข้อกฎหมายมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งถึงสำนวนการสอบสวนในกรณีที่เป็นต้นมีตัวผู้ต้องหาแต่ต่อมาหลบหนีว่าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการได้หรือไม่ โดยในปัญหานี้ ที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมกันพิจารณาและมีมติว่า สำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวแต่ต่อมาหลบหนีประกันยังคงเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด (มีตัวผู้กระทำความผิด) ซึ่งถ้าพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ กรณีเช่นนี้จะนำหลักเกณฑ์ของมาตรา ๑๔๑ ซึ่งใช้กับกรณีที่เป็นการส่งสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้มาใช้ โดยการส่งเพียงสำนวนการสอบสวนโดยไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการไม่ได้ (ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ทหหรือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนเรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๔)

การที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ ในกรณีเช่นว่านี้ ก่อให้เกิดปัญหาแก่กระบวนการยุติธรรม ด้วยเหตุผลที่ว่าเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วเหลือเพียงการติดตามจับตัวผู้ต้องหาเพื่อนำส่งพนักงานอัยการไปพร้อมกับสำนวนการสอบสวน ในระหว่างนี้ก็เกิดสุญญากาศในการสอบสวนที่ทำให้คดีนั้นไม่สามารถไปสู่การพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการได้ ทั้งนี้หากพนักงานอัยการได้พิจารณาสำนวนแล้ว และมีคำสั่งไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาที่หลบหนีนั้นก็จะได้ไม่ตกอยู่ในสถานการณ์เป็นผู้ต้องหาอีกต่อไป คดีนั้นก็จะได้ยุติ และถ้าหากผู้เสียหายไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการผู้เสียหายก็จะได้ดำเนินการฟ้องคดีด้วยตนเองเสียแต่เนิ่น ๆ ก่อนคดีจะขาดอายุความ หรือหากพนักงานอัยการมีความเห็นควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติม ก็จะได้สั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมไปในระหว่างการติดตามจับกุมผู้ต้องหาซึ่งจะได้ไม่เป็นการปล่อยเวลาไปให้เปล่าประโยชน์ พยานหลักฐานก็จะไม่สูญหาย และหากต่อมาจับผู้ต้องหาได้ก็จะได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อไปได้โดยเร็วด้วยเหตุนี้จึงไม่มีเหตุผลโดยชอบอันใดที่การสอบสวนจะต้องหยุดชะงักเพียงแค่ว่าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการได้ ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อทั้งผู้ต้องหาผู้เสียหาย และกระบวนการยุติธรรมโดยรวม ทั้งขัดต่อหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๔๐ (๔) ที่กำหนดว่า ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณีผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยาน ในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิ ในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาแก่กรณีดังกล่าวได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวจึงควรเร่งรัด เสนอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยบัญญัติให้ชัดเจนถึงการส่งสำนวน การสอบสวนในกรณีและผู้ต้องหาซึ่งถูกจับและได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีไป หรือผู้ต้องหา ที่หลบหนีจากการควบคุมหรือการขังหรือกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหา แก่ผู้ต้องหาแล้วและผู้ต้องหาหลบหนีไป เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างไรให้พนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจว่าควรส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาได้โดยไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปด้วย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว</p>
<p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวาระแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้</p> <p>เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาลให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว</p> <p style="text-align: center;">ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้าน และซักถามพยานก็ได้</p>	<p>ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มีให้เว้นเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาล เข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย</p> <p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวาระหนึ่งหรือวาระสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้</p> <p>เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว</p> <p>ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้</p> <p>ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนต่อไปโดยเร็ว และถ้าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป โดยให้นำมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ระยะเวลาการขอผิดฟ้องตามมาตรานี้ได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่ผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง พนักงานอัยการอาจขออนุญาตฟ้องคดีต่ออัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ ไว้ก่อนก็ได้”</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว</p>
<p>มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำขอมัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง</p> <p>คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา จะขอรวมมาในคำร้องขอมัดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหา หรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้</p>	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง</p> <p>คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอมัดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้</p>

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว</p>
<p>บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว</p> <p>มาตรา ๙ ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดี เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ</p>	<p>ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้ส่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายจับตามมาตรา ๓๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอมัดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายจับ ดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้มัดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาได้ เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง</p> <p>บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”</p> <p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗</p> <p>“การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว</p>
<p>มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป</p> <p>มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป”</p> <p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน</p> <p>กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”</p>

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว</p>
<p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี</p>	<p>มาตรา ๘ ในกรณีที่ไม่มีกรณีสืบค้นพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาที่สืบแปลชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาที่สืบแปลชั่วโมงนับด้วย</p> <p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับสมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญสมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และนายกรัฐมนตรี รักษาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้วให้พนักงานสอบสวนส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

เนื่องจากมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดเรื่องการจับ โดยไม่ต้องมีหมายจับไว้ ประกอบกับมีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓๔ วรรคห้าแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อรองรับหลักการดังกล่าว โดยเพิ่มกรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นการยืนยันในหลักที่ว่า การแจ้งข้อหามิใช่การจับ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมกรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้วดั่งนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามาพบพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนไม่ได้ขอหมายจับจากศาลไว้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจจับกุม และไม่อาจยื่นคำร้องขอผิดฟ้องต่อศาลได้ ประกอบกับเดิมคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยว่าการที่ผู้ต้องหา

เข้ามาบดตัวกับพนักงานสอบสวนแล้วพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา กรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการจับ ซึ่งมีผลทำให้คดีที่ฟ้องอยู่ในอำนาจศาลแขวงซึ่งเป็นคดีเล็กน้อยต้องใช้เวลามากกว่าจะเสร็จคดีแต่ปัจจุบันมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่าการที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหากับผู้ต้องหาที่เข้ามาบดตัวกับพนักงานสอบสวน ให้ถือว่าการดังกล่าวเป็นการจับกุมซึ่งมีผลให้ต้องฟ้องภายในสี่สิบแปด ชั่วโมงนับแต่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยกำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีกรจับ แต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปด ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหาแต่มีให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไปโดยให้ถือว่าการดังกล่าวเป็นกรณีที่มีการจับกุมตามปกติ

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายชั่งได้ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

กำหนดเพิ่มกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ และหากพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นอันเป็นเหตุออกหมายชั่งตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายชั่งและให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณียื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายชั่งผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายชั่งผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

โดยที่การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีการขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ จากอัยการสูงสุด เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตไว้ในมาตรา ๙ โดยเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๙ กำหนดให้การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (มาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวได้ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

บทบัญญัติมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถฟ้องผู้ต้องหาด้วยวาจาต่อศาลได้ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน

โดยให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวจะครอบคลุมถึงเฉพาะกรณีที่มีการจับผู้ต้องหา แต่ไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาที่มีได้ควบคุมตัวไปพบพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาล (มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง) และเพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอีกต่อไป และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ประกอบกับในปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการใหม่ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง) และกำหนดให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนด้วย (มาตรา ๒๖ วรรคสอง) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (มาตรา ๒๖ วรรคสาม)

รายชื่อศาลแขวงทั่วราชอาณาจักร *

ลำดับที่	รายชื่อศาล
๑	แขวงปทุมวัน
๒	แขวงพระนครใต้
๓	แขวงพระนครเหนือ
๔	แขวงดุสิต
๕	แขวงธนบุรี
๖	แขวงพระนครศรีอยุธยา
๗	แขวงลพบุรี
๘	แขวงนนทบุรี
๙	แขวงสมุทรปราการ
๑๐	แขวงชลบุรี
๑๑	แขวงนครราชสีมา
๑๒	แขวงนครราชสีมา (พิมาย) (สาขา)
๑๓	แขวงสุรินทร์
๑๔	แขวงอุบลราชธานี
๑๕	แขวงขอนแก่น
๑๖	แขวงอุดรธานี
๑๗	แขวงเชียงใหม่
๑๘	แขวงลำปาง
๑๙	แขวงพิษณุโลก
๒๐	แขวงนครสวรรค์
๒๑	แขวงนครปฐม
๒๒	แขวงราชบุรี
๒๓	แขวงสุพรรณบุรี
๒๔	แขวงนครศรีธรรมราช
๒๕	แขวงสุราษฎร์ธานี
๒๖	แขวงสงขลา
รวมจำนวนศาลแขวงทั่วราชอาณาจักร ๒๖ ศาล	

ศาลสาขาของศาลแขวง

ลำดับที่	รายชื่อศาล
๑	ศาลแขวงนครราชสีมา (พิมาย)
รวมศาลสาขาของแขวง ๑ ศาล	

* ที่มา : กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์
<http://www.coj.go.th/oppb/userfiles/file/NameOfCourtFull.pdf>

ความเป็นมาของศาลแขวง*

ศาลแขวงเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒ ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ ให้มีการจัดตั้งศาลแขวงขึ้นทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น ๆ นอกจากกรุงเทพมหานคร โดยในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดหนึ่ง ๆ จะมีศาลแขวงกี่ศาลและมีเขตอำนาจเพียงใด และจะเปิดทำการได้เมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สำหรับศาลแขวงที่ได้ตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ใช้บังคับให้คงมีอยู่ต่อไป และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ ส่วนท้องที่จังหวัดใดที่ยังมิได้มีศาลแขวงเปิดทำการให้นำวิธีการพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัดสำหรับคดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและจะใช้บังคับสำหรับคดีที่เกิดขึ้นในท้องที่ใดเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ โดยอาศัยพระราชบัญญัติให้นำวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๒ และมาตรา ๓

เขตอำนาจศาลแขวง

เขตอำนาจศาลแขวง หมายถึง เขตและอำนาจในการพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้กำหนดให้

๑. ศาลแขวงมีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงได้กำหนดไว้และตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวงได้กำหนดให้ศาลแขวงใด มีเขตอำนาจเพียงใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๒. อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงอาจกล่าวได้ดังต่อไปนี้

(๒.๑) ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และมีอำนาจทำการไต่สวนหรือมีคำสั่งใด ๆ ซึ่งผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ดังนั้นศาลแขวงจึงมีอำนาจดังนี้

๒.๑.๑ ออกหมายเรียก หมายอาญา หรือหมายสั่งให้ส่งคนมาจากหรือไปยังจังหวัดอื่น (มาตรา ๒๔ (๑))

หมายเรียก หมายความถึงหมายเรียกตามลักษณะ ๔ หมวดที่ ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๒ ถึง มาตรา ๕๖ ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการออกหมายเรียกจะออกได้ในกรณีใดบ้าง ผู้ใดมีอำนาจออกหมายเรียกแบบหรือข้อความอันเป็นสาระสำคัญที่ต้องมีในหมายเรียก รวมถึงวิธีการส่งหมายเรียก สำหรับพนักงานอัยการในการปฏิบัติราชการตามกฎหมาย

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php> สืบค้น ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เฉพาะในคดีที่ต้องตั้งต้นที่พนักงานอัยการ พนักงานอัยการมีอำนาจออกหมายเรียกบุคคลใด ๆ นอกจากพยานของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่คู่ความฝ่ายนั้น ยินยอมมาให้การต่อพนักงานอัยการ โดยจะให้สาบานหรือปฏิญาณตัวได้และในการออกหมายเรียกได้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๓ - ๕๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (พ.ร.บ. พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๓, ๑๔) เช่น การสอบสวนคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายที่ได้กระทำลง นอกราชอาณาจักร พนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดมอบหมายให้ร่วมทำการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนได้มอบหมายให้ทำการสอบสวนย่อมมีอำนาจออกหมายเรียกได้

หมายอาญา หมายถึง หมายอาญาตามลักษณะ ๔ หมวดที่ ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๗ ถึง มาตรา ๗๖ ซึ่งได้แก่ การออกหมายจับ หมายขัง หมายค้น หมายจำคุก และหมายปล่อย โดยการออกหมายจับ หมายค้น เป็นอำนาจของศาลเท่านั้น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะทำการจับหรือค้นโดยไม่มีหมายได้ต้องเข้าข้อยกเว้นตามกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทำการจับหรือค้นได้โดยไม่ต้องมีหมาย เช่น การจับผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า สำหรับหมายขัง หมายจำคุกและหมายปล่อยนั้นคงเป็นอำนาจของศาลอยู่เช่นเดิมเป็นผู้มีอำนาจออกหมายดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๘ (๔)

อนึ่ง การออกหมายจับ หมายขัง และหมายค้น ศาลจะออกให้ได้ในกรณีใด ผู้ใดมีอำนาจร้องขอให้ศาลออกหมายดังกล่าวยังต้องปฏิบัติตามระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรมว่าด้วยแนวปฏิบัติในการออกหมายจับและหมายค้นในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕ และระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยแนวปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕ และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการขอออกหมายจับและหมายขังของศาลตามหนังสือเวียนที่ อส (สฝปผ) ๐๐๑๘/ว ๓๑๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า พนักงานอัยการมิใช่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนหรือสอบสวนคดีที่ร้องขอให้ออกหมาย จึงไม่อาจร้องขอให้ศาลออกหมายจับได้

หมายสั่งให้ส่งคนมาจากหรือไปยังจังหวัดอื่น หมายถึง หนังสือของผู้พิพากษาหรือศาลที่สั่งให้ส่งคนมาจากหรือไปยังจังหวัดอื่น เช่น สั่งให้ส่งตัวจำเลยไปตรวจร่างกายยังสถานพยาบาลหรือสั่งให้ส่งตัวจำเลยที่ศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดไปรับการฝึกอบรม ณ สถานฝึกอบรมของทางราชการในต่างท้องที่ เป็นต้น

๒.๑.๒ ออกคำสั่งใด ๆ ซึ่งมีใช่เป็นไปในทางวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี (มาตรา ๒๔ (๒)) เช่น คำสั่งรับคำฟ้อง คำแถลง คำสั่งอนุญาตให้คัดคำพยาน คัดเอกสารในสำนวนคดี ส่วนใหญ่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่มีใช่เป็นการชี้ขาดในประเด็นข้อพิพาทแห่งคดีอันทำให้คดีเสร็จไปทั้งหมดหรือบางประเด็นสำคัญที่มีผลแพ้ชนะแห่งคดี เป็นต้น

๒.๑.๓ ใต้สวนและวินิจฉัยชี้ขาดคำร้อง หรือคำขอที่ยื่นต่อศาลในคดีทั้งปวง (มาตรา ๒๕ (๑)) เช่น กรณีพนักงานอัยการโจทก์ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การ ขยายระยะเวลาอุทธรณ์ หรือ คำร้องขอผิดฟ้องฝากขังผู้ต้องหาซึ่งศาลอาจสั่งทำการใต้สวน พยานหลักฐานก่อนมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามที่ศาลเห็นสมควรหรือตามที่กฎหมาย กำหนด เป็นต้น

ข้อสังเกต อำนาจศาลในการใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพ อำนาจผู้พิพากษาคนเดียว ในศาลชั้นต้นตามมาตรา ๒๕ นี้เดิมบัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๓ กำหนดให้ผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นคนเดียวมีอำนาจใต้สวนและมีคำสั่งในการชั้นสูตรพลิกศพ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๑๕ วรรคแรก เดิมก็บัญญัติให้ศาลแขวง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและมีอำนาจทำการใต้สวนหรือมีคำสั่งใด ๆ ซึ่งผู้พิพากษานายเดียว มีอำนาจตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ (๑) ถึง (๕) ดังนั้นแต่เดิมอำนาจในการใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพ จึงเป็นของศาลแขวง พนักงานอัยการในท้องที่ที่มีศาลแขวงจึงต้องยื่นคำร้องต่อศาลแขวงให้เป็น ผู้ใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรม

แต่ตามมาตรา ๒๕ ปัจจุบัน ได้ตัดข้อความในมาตรา ๒๒ (๓) เดิม เรื่องอำนาจ ในการใต้สวนและมีคำสั่งในการชั้นสูตรพลิกศพออกไปโดยไม่มีกรกล่าวถึงไว้ในมาตรา ๒๕ ปัจจุบันอีก ในปัญหานี้ได้มีความเห็นว่า การใต้สวนและมีคำสั่งในการชั้นสูตรพลิกศพรวมอยู่ใน อำนาจตามมาตรา ๒๕ (๑) ปัจจุบันแล้ว โดยถือว่าเป็นการใต้สวนและวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องหรือ คำขอที่ยื่นต่อศาลในคดีทั้งปวง จึงไม่ต้องเขียนไว้อีก ศาลแขวงยังคงมีอำนาจใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพ แต่ความเห็นส่วนใหญ่และที่ศาลถือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันเห็นว่า ศาลแขวงไม่มีอำนาจใต้สวน ชั้นสูตรพลิกศพอีกต่อไป พนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัด ให้เป็น ผู้ทำการใต้สวนและมีคำสั่งในการชั้นสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ วรรค ๕

อนึ่ง เกี่ยวกับการใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรมมีระเบียบ คำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด ดังนี้

- พยานชั้นใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรมให้จ่ายค่าพาหนะและ เบี้ยเลี้ยงให้แก่พยานตามระเบียบได้ ปรากฏตามหนังสือกรมอัยการ ที่ น.ว.๔๒/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๙๙ (ผนวก ๑๓)

- ศาลทหารไม่มีอำนาจใต้สวนชั้นสูตรพลิกศพ ปรากฏตามหนังสือกรมอัยการ ที่ น.ว.๔๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๒

๒.๑.๔ ใต้สวนและมีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย (มาตรา ๒๕ (๒)) เช่น กรณีพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยจำเลยมีพฤติการณ์เข้าลักษณะศาลจะสั่งให้ใช้ วิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ เช่น ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ นาย ก. ทำทัณฑ์บนว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย ให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งศาลแขวงจะมีอำนาจทำการใต้สวนแล้ว มีคำสั่งให้ นาย ก. ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินกว่าห้าพันบาทว่า นาย ก. จะไม่ก่อเหตุ ดังกล่าวแล้วอีกตลอดเวลาที่กำหนด เช่น ๒ ปี เป็นต้น

๒.๑.๕ ใต้สวนมูลฟองและมีคำสั่งในคดีอาญา (มาตรา ๒๕ (๓)) การใต้สวนมูลฟองและมีคำสั่งมี ๒ กรณี คือ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๑) (๒)

- กรณีราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา ศาลจะสั่งให้มีการใต้สวนมูลฟองทุกคดีก่อนที่จะมีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพราะถ้าไม่มีการใต้สวนมูลฟองว่าคดีมีความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่แล้ว อาจเกิดผลเสียหายต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกฟ้อง เช่น ต้องตกอยู่ในฐานะจำเลยเมื่อศาลมีคำสั่งประทับฟ้องไว้พิจารณา หรือต้องถูกบังคับให้มาศาลตามหมายเรียก หรือศาลอาจออกหมายจับตามเห็นสมควรอย่างใดเพื่อพิจารณาต่อไป (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม มาตรา ๑๖๙) ซึ่งแตกต่างจากกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา กฎหมายบังคับไว้ว่า ต้องมีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐)

- กรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาอาจไม่ต้องทำการใต้สวนมูลฟองก็ได้ ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๑)) การใต้สวนมูลฟองกรณีราษฎรเป็นโจทก์ศาลมีอำนาจใต้สวนมูลฟองลับหลังจำเลยได้ ต้องส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลยและแจ้งวันนัดใต้สวนให้จำเลยทราบ ส่วนจำเลยจะมาฟังการใต้สวนคำฟ้องโดยตั้งหมายเข้ามาซักค้านพยานโจทก์หรือจำเลยจะไม่มาด้วยตนเองแต่ตั้งหมายมาซักค้านพยานโจทก์ก็ได้

- กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ใต้สวนมูลฟองก่อนก็ได้ การใต้สวนมูลฟองคดีอาญาซึ่งพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องเป็นข้อยกเว้นเพราะโดยปกติแล้วไม่จำเป็นต้องใต้สวนมูลฟอง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒)) เนื่องจากได้มีการสอบสวนในข้อหาความผิดที่ฟ้องนั้นมาก่อนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และอีกประการหนึ่งในการยื่นฟ้องคดีอาญานี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ต้องนำตัวจำเลยมาส่งศาลพร้อมกับคำฟ้องหรือคุมตัวมาศาล หรือจำเลยอยู่ในอำนาจของศาลแล้ว เช่น จำเลยถูกขังอยู่ตามคำสั่งศาล โดยขอให้ศาลเบิกตัวจำเลยมาศาล ศาลมีโอกาที่จะสำเนาคำฟ้องให้จำเลย และพิสูจน์ทราบว่าเป็นจำเลยจริงหรือไม่ เพื่อจะได้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังว่า จำเลยถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดคดีอาญาฐานใด และถามจำเลยว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ จะให้การรับสารภาพหรือให้การปฏิเสธต่อสู้อย่างไร ศาลจะจดคำให้การของจำเลยไว้ ถ้าจำเลยไม่ยอมให้การศาลก็จะจกรายงานไว้ การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นโดยทั่วไปมักเรียกว่า “ชี้สองสถานในคดีอาญา” แต่หากมีการใต้สวนมูลฟองในคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ในวันใต้สวนมูลฟองจะมีการกระทำเช่นเดียวกันนี้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคแรก)

๒.๑.๖ พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินสามแสนบาท (มาตรา ๒๕ (๔)) มีข้อสังเกตที่น่าสนใจอันเป็นสาระสำคัญ คือ

- คดีที่ฟ้องขอให้รับรอง หรือคุ้มครองสิทธิ หรือแสดงสิทธิในทางแพ่ง หรือคดีที่ไม่มีข้อพิพาท คดีไม่มีทุนทรัพย์ หรือไม่มีราคาทรัพย์สินที่พิพาทไม่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา ดังนั้น คดีฟ้องขับไล่ ขอดังผู้จัดการมรดก หรือขอแสดงกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ จึงไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวง

- จำนวนเงินที่ฟ้องให้รวมดอกเบี้ยที่คิดถึงวันฟ้องด้วยต้องไม่เกินสามแสนบาท กล่าวคือ คดีที่มีทุนทรัพย์พิพาทในวันฟ้องไม่เกินสามแสนบาท ถ้าเกินสามแสนบาทไปไม่ว่าจำนวนเท่าใด คดีย่อมไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวง แต่ถ้าทุนทรัพย์อาจแยกออกจากกันได้ แม้จะฟ้องรวมเป็นคดีเดียวกัน ก็คิดทุนทรัพย์แยกกัน เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๗๓/๒๕๕๖ โจทก์ฟ้องเรียกเบี้ยปรับตามสัญญาประกันคนต่างด้าว ๕ รายจากจำเลย โดยจำเลยทำสัญญาค้ำประกันเป็นรายฉบับรวม ๕ ฉบับ สำหรับคนต่างด้าวแต่ละราย ทุนทรัพย์ในคดีจึงแยกออกตามสัญญาค้ำประกันแต่ละฉบับ แม้จะปรับรวมกันมาก็ตาม

- โดยปกติศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาให้ไม่เกินคำขอเช่นเดียวกับคดีแพ่งทั้งปวง เว้นแต่กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลมีอำนาจยกขึ้นพิจารณาพิพากษาได้ เช่น กรณีขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เป็นต้น ราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องอาจขยายได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๒.๑.๗ พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกินหกเดือน หรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้ (มาตรา ๒๕ (๕))

ข้อสังเกตตามข้อนี้คือกฎหมายมีข้อจำกัด ๒ ประการ คือ

๑. ข้อจำกัดอำนาจฟ้องคดีอาญาของโจทก์ กำหนดอัตราโทษชั้นสูงไว้จำคุกอย่างสูงต้องไม่เกินสามปี หรือมีอัตราโทษปรับอย่างสูงต้องไม่เกินหกหมื่นบาท หากคดีที่ฟ้องนั้นมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงหรือปรับอย่างสูงอย่างใดอย่างหนึ่งเกินที่กำหนดไว้ดังกล่าวคดีก็ไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวง

ตัวอย่าง คดีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ พนักงานอัยการศาลแขวงรับสำนวนคดีดังกล่าวไว้พิจารณาแล้ว แต่ต่อมาปรากฏจากการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือจากผู้เสียหายว่า ผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส และเมื่อยืนยันด้วยการสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัสจริง ได้แจ้งข้อหาเพิ่มเติมแก่ผู้ต้องหาแล้ว การกระทำเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี ซึ่งเกินอำนาจศาลแขวง ดังนี้ พนักงานอัยการศาลแขวงจะส่งสำนวนคดีคืนพนักงานสอบสวนเพื่อส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลที่คดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจ (ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๑๐) เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

หากเป็นกรณีที่พนักงานอัยการศาลแขวงได้ฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยต่อศาลแขวงด้วยข้อกล่าวหาว่า ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นไปแล้ว แต่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานภายหลังว่า ผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งทำให้คดีไม่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง พนักงานอัยการศาลแขวงจะถอนฟ้องคดีไปจากศาลแขวงเพื่อจะนำไปฟ้องใหม่โดยพนักงานอัยการประจำศาลที่คดีอยู่ในเขตอำนาจไม่ได้เพราะจะต้องห้ามมิให้นำมาฟ้องอีก (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖) ในทางปฏิบัติให้ดำเนินการ

ตามหนังสือกรมอัยการ และแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาคือ ให้พนักงานอัยการศาลแขวงยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง (เฉพาะกรณีที่เกิดอยู่ระหว่างการพิจารณา ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น) ให้เป็นคดีเกินอำนาจศาลแขวง เพื่อให้ศาลแขวงพิพากษายกฟ้องและฟ้องใหม่ยังศาลที่มีอำนาจ ถ้าศาลไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องก็ให้คัดค้านคำสั่งศาลไว้เพื่อใช้สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาต่อไป (หนังสือกรมอัยการที่ มท ๑๐๐๒/๖๓๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๕ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๙๓/๒๕๒๗, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๑๖๓)

๒. ข้อจำกัดอำนาจตัดสินคดีของศาลในศาลแขวง หากศาลเห็นว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง กฎหมายกำหนดโทษขั้นสูงที่ศาลจะลงโทษจำเลยโดยให้ศาลแขวงลงโทษจำคุกได้ไม่เกินหกเดือน หรือกรณีโทษปรับได้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำคุกและปรับได้ไม่เกินโทษจำคุกและโทษปรับดังกล่าวข้างต้นซึ่งการลงโทษดังกล่าวนี้หมายถึง การลงโทษแต่ละกระทง หรือแต่ละกรรมความผิดเท่านั้น ถ้าคดีนั้นจำเลยกระทำความผิดหลายกรรมเป็นหลายกระทง ความผิดในแต่ละกระทงความผิด ศาลจะลงโทษได้ไม่เกินกำหนดดังกล่าว แต่เมื่อรวมทุกกระทง หรือทุกกรรมความผิดแล้วเกินกว่าอัตราที่กล่าวได้ ไม่ต้องห้าม กฎหมายห้ามเฉพาะในแต่ละกระทงความผิดเท่านั้นลงโทษได้ ไม่เกินอัตราดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดีการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันให้ศาลลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว โทษจำคุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินกำหนดสิบปี เพราะเป็นกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี (ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑)

อำนาจพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง เกินอัตราดังกล่าวไม่ได้นั้น ตามมาตรา ๒๒ เดิม วรรค ๒ (แก้ไขฉบับที่ ๑๓ พ.ศ.๒๕๓๔) กำหนดว่า ถ้าผู้พิพากษาคนเดียวจะลงโทษเกินกำหนดดังกล่าว ให้ทำได้โดยให้ผู้พิพากษาอีกหนึ่งคนลงลายมือชื่อในคำพิพากษาเป็นองค์คณะด้วย และมีมาตรา ๑๕ วรรค ๒ เดิม แก้ไขฉบับที่ ๘ พ.ศ.๒๕๒๕) บัญญัติให้ศาลแขวงทำได้เหมือนกัน ดังนั้น ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเดิม ศาลแขวงจึงลงโทษเกินอัตราดังกล่าว ได้โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง แต่เมื่อใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรมฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๔๓) หลายท่านรวมทั้งทางปฏิบัติของศาลเองยังมีความเห็นว่าศาลแขวงยังมีอำนาจลงโทษเกินอัตราดังกล่าว โดยอ้างพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับปัจจุบัน) มาตรา ๒๕ (๕), ๓๑ (๒) โดยให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาค รองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ลงลายมือชื่อทำคำพิพากษาร่วมได้

คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

๑) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓๕/๒๕๕๑

พนักงานอัยการคดีศาลแขวงขอนแก่น
นายอุดม แสนอามาตร์

โจทก์
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘, ๑๓๔

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๕๔๙
มาตรา ๔, มาตรา ๗, และมาตรา ๙

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา ๔ นั้น การจับบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ การที่จำเลยเข้าหาพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ทราบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา ๔ จึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยถูกจับเพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลและไม่เข้าข้อยกเว้นตามบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยยังไม่ถูกจับจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ ที่โจทก์ต้องฟ้องจำเลยภายในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่จำเลยถูกจับหรือต้องมัดฟ้อง หรือได้รับอนุญาตให้ฟ้องคดีจากอัยการสูงสุดโจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เวลากลางวัน จำเลยใช้มีดพริ้วฟันนายบุญ ผู้เสียหาย ถูกที่บริเวณมือขวา เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ต่อมาวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ เจ้าพนักงานยึดมีดพริ้วที่จำเลยใช้กระทำความผิดเป็นของกลาง และจำเลยเข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแจ้งข้อหาแก่จำเลยแล้วปล่อยตัวไป โดยไม่มีการจับกุมหรือควบคุมตัวจำเลยหรือมีการประกันตัว ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓, ๒๙๕ และริบของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ
ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง
โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่ (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐ (๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ (๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗” ดังนั้น การจับบุคคลใดจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้การที่จำเลยเข้าหาพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ทราบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ มาตรา ๔ จึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยถูกจับเพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลและไม่เข้าข้อยกเว้นตามบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยยังไม่ถูกจับจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ ที่โจทก์ต้องฟ้องจำเลยภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่จำเลยถูกจับ หรือต้องผิดฟ้อง หรือได้รับอนุญาตให้ฟ้องคดีจากอัยการสูงสุด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้

ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น”
พิพากษายืน

(มนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด - วีระวัฒน์ ปวรจารย์ - บุญส่ง กุลบุปผา)

หมายเหตุ

ก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ มีผลใช้บังคับเมื่อผู้ต้องหาในความผิดอาญาไม่ร้ายแรงเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแล้ว มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๕๐/๒๕๔๑ และที่ ๓๗๔๔/๒๕๔๑ วินิจฉัยว่า หากพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาคนใดก็ถือเป็นการจับผู้ต้องหาคนนั้นแล้ว ดังนั้น ถ้าเป็นคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี พนักงานสอบสวนก็ต้องฟ้องภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หากฟ้องไม่ทันก็ต้องขอผิดฟ้องต่อศาล

ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ ซึ่งบัญญัติว่า "ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล...หมายจับ...บุคคลจะออกได้ต่อเมื่อ (๑) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงที่มีอัตราโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือ (๒) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นด้วย" มีผลใช้บังคับในความผิดอาญาไม่ร้ายแรงที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสู้อคดี ทำให้ไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะถือว่าผู้ต้องหาถูกจับดังที่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๕๐/๒๕๕๑ เคยวินิจฉัยไว้ ซึ่งก็มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๐๘/๒๕๕๗ วินิจฉัยว่า "การที่ผู้ต้องหามาพบพนักงานสอบสวนตามที่ถูกเรียกและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบทันที ยังถือไม่ได้ว่าผู้ต้องหาถูกจับเพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายจับของศาล" คงจะต้องถือว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๐๘/๒๕๕๗ กลับหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๕๐/๒๕๕๑ และที่ ๓๗๔๔/๒๕๕๑ ไปแล้ว ซึ่งเป็นคำวินิจฉัยที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ แล้วและยังสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ ที่แก้ไขตาม พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ ฉบับที่ ๒๒ พ.ศ.๒๕๕๗ ด้วย ซึ่งก็มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๕๙, ที่ ๕๐๔๒/๒๕๕๙, และที่ ๕๔๙๙/๒๕๕๙ วินิจฉัยทำนองเดียวกันว่าการที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสู้อคดี ไม่ถือว่าผู้ต้องหาถูกจับ

ต่อมามีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่า การที่จำเลยเข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้จำเลยทราบ ย่อมถือว่าจำเลยถูกจับแล้วซึ่งกลับหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๐๘/๒๕๕๗, ที่ ๓๙๕๒/๒๕๕๙, ที่ ๕๐๔๒/๒๕๕๙, และที่ ๕๔๙๙/๒๕๕๙

ต่อมาศาลฎีกาได้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๒๐๘/๒๕๕๐ (ประชุมใหญ่) การที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสู้อคดี ไม่ถือว่าผู้ต้องหาถูกจับและมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุนี้วินิจฉัยตามมา ปัญหาว่าผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสู้อคดีไม่ถือว่าผู้ต้องหาถูกจับคงต้องเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๒๐๘/๒๕๕๐ (ประชุมใหญ่) และคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุนี้

สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์

๒) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงขอนแก่น
นางนิตา มีสาร

โจทก์
จำเลย

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๕๔๙
มาตรา ๗, ๙

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๕๔๙
มาตรา ๗ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเพื่อมิให้การดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง
ต้องล่าช้าและทำให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวไว้นานเกินสมควรแก่เหตุและความจำเป็นการที่จำเลย
เข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้จำเลยทราบ จำเลยให้การปฏิเสธและได้รับอนุญาต
ให้ปล่อยชั่วคราวย่อมถือว่าจำเลยถูกจับแล้ว พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวจำเลยพร้อมสำนวน
การสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้ฟ้องภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง เมื่อโจทก์
ฟ้องจำเลยโดยไม่ได้ขอมัดฟ้องและพนักงานสอบสวนดังกล่าว ทั้งไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตให้ฟ้อง
จากอัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ จึงไม่ชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เวลาใดไม่ปรากฏชัดถึงวันที่
๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เวลากลางวัน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยหมิ่นประมาทด้วยการ
ใส่ความนางสาวกาญจนา สิทธิมาตย์ ผู้เสียหายต่อพระสิริสารธรรมคณี และผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคล
ที่สาม โดยจำเลยร้องเรียนเป็นหนังสือว่า “ทำงานอยู่ในวัด ทำไมไม่มีคุณธรรม จริยธรรม และ
มโนธรรม ต้นจิวในวัดคงไม่มีหนามถึงไม่กลัวบาป” ซึ่งหมายความว่าผู้เสียหายมีความสัมพันธ์
ทางชู้สาวกับนายวุฒิศักดิ์ มีสาร สามีจำเลย อันเป็นการพุดจาใส่ความผู้เสียหายต่อบุคคลที่สาม
โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้เสียหายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง เหตุเกิดที่ตำบล
ในเมืองและตำบลศิลา อำเภอมือเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เกี่ยวพันกันขอให้ลงโทษ
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖

ศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา โดยอัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า
โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่
๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ จำเลยเข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่จำเลยว่า
หมิ่นประมาทผู้อื่น จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างสอบสวนจำเลยไม่ถูกควบคุมตัว โดยได้รับอนุญาต
ให้ปล่อยชั่วคราว เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา

ในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ มาตรา ๗ วรรคแรก ที่บัญญัติให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาที่ถูกจับพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับนั้นเป็นบทบัญญัติเพื่อมิให้การดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงต้องล่าช้า และทำให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวไว้นานเกินสมควรแก่เหตุและความจำเป็น คดีนี้จำเลยเข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาฐานหมิ่นประมาทผู้อื่นให้จำเลยทราบวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ กรณีย่อมถือว่าจำเลยถูกจับตั้งแต่วันดังกล่าวแล้ว พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวจำเลยพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้ฟ้องภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง ถ้าไม่สามารถฟ้องได้ทันภายในกำหนด พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องขอผิดฟ้อง คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ โดยไม่ได้ขอผิดฟ้องและพ้นกำหนดเวลาตามบทบัญญัติดังกล่าวโดยไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตให้ฟ้องจากอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ มาตรา ๙ จึงไม่ชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้นชอบแล้ว”

พิพากษายืน

(ฐานันท์ วรรณโกวิท - เกษม วีรวงศ์ - พีรพล พิชยวัฒน์)

หมายเหตุ

คำพิพากษานี้จะถือเป็นบรรทัดฐานได้เฉพาะแต่เพียงในประเด็นที่ว่าคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงนั้น หากผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว ก็จะต้องยื่นฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวและมีการแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบ ซึ่งหากเกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ก็จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอ "ผิดฟ้อง" หรือในที่สุดก็อาจต้องฟ้องคดีนั้น โดยได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุด ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ มาตรา ๗ และมาตรา ๙ การที่ศาลฎีกาวินิจฉัยเช่นนี้เพราะเห็นว่าการที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว "ถือว่า" ผู้ต้องหา "ถูกจับ" ตามความหมายของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๗ วรรคแรก จึงจะต้องฟ้องผู้ต้องหานั้น ให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวและมีการแจ้งข้อหา การที่ศาลฎีกาวินิจฉัยเช่นนี้ ก็จะทำให้คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงซึ่งผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวและมีการแจ้งข้อหา มีการสอบสวนและฟ้องคดีอย่างรวดเร็วดุจเดียวกับกรณีที่ถูกจับโดยไม่มีหมายจับเพราะกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือถูกจับตามหมายจับ มิฉะนั้นแล้ว ก็จะเกิดความลักลั่น กลายเป็นว่ากรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวและมีการแจ้งข้อหา จะสอบสวนและฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้โดยไม่อยู่ภายใต้กำหนดเวลาตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๗ กำหนดไว้ มีข้อสังเกตว่า มีฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยว่า การที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวนไม่ถึงว่าผู้ต้องหานั้น "ถูกจับ"

ตามความหมายของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ ซึ่งเป็นคำวินิจฉัยที่ตรงข้ามกับคำวินิจฉัยในฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐ นี้

อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐ นี้คงจะเป็นบรรทัดฐานได้แต่เพียงในประเด็นเรื่องเร่งรัดให้สอบสวนและฟ้องคดีให้ทันภายในกำหนดเท่านั้น คำพิพากษาศาลฎีกานี้คงไม่อาจที่จะถือเป็นบรรทัดฐานได้ว่า ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังมิได้มีการออกหมายจับ การเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหาเป็นการ "จับ" ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะกรณีใดบ้างที่จะเป็นการ "จับ" ต้องเป็นไปตามที่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้บัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งในกรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัว และมีการแจ้งข้อกล่าวหาหากผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและมิได้มีการออกหมายจับ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า พนักงานสอบสวนจะ "จับ" ผู้ต้องหานั้นโดยไม่มีหมายจับได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่ามิเหตุที่จะออกหมายจับและได้ "สั่ง" ให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับ และผู้ต้องหา "ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง" ของพนักงานสอบสวน หากไม่เข้าเงื่อนไขดังกล่าว เช่นผู้ต้องหายินยอมไปศาลโดยดีเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับ เช่นนี้ พนักงานสอบสวนจะจับผู้ต้องหาโดยไม่มีหมายจับไม่ได้เมื่อไม่มีอำนาจจับก็จะควบคุมผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗ ไม่ได้ และจะใช้อำนาจในการ "ปล่อยชั่วคราว" ก็ไม่ได้เพราะจะต้องมีการ "จับ" และมีการ "ควบคุม" เสียก่อน

คำพิพากษาศาลฎีกานี้ จึงเป็นบรรทัดฐานเฉพาะในประเด็นเรื่อง "ถูกจับ" ตามความหมายของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ เท่านั้น ซึ่งศาลฎีกาถือว่าการเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหา "ยอมถือว่า" ผู้ต้องหาถูกจับจึงต้องสอบสวนและฟ้องคดีให้ทันภายในกำหนด คำพิพากษาศาลฎีกานี้ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นในเรื่องของการ "จับ" โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า ซึ่งบัญญัติไว้อย่างชัดเจนถึงขั้นตอนในการจับผู้ต้องหาที่เข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้วว่าพนักงานสอบสวนจะจับผู้ต้องหาดังกล่าวได้ในเงื่อนไขอย่างใดบ้าง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์

ความยุติธรรมทางอาญา*

องค์กรตำรวจต่อระบบยุติธรรม

๑. ความหมาย

ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานที่สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็น "ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง" มีฐานะเป็นกรม และอยู่ในบังคับของนายกรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่รักษา ความสงบเรียบร้อย เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตรวจสอบและสอดส่องดูแลทุกข์สุขของประชาชน ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดทางกฎหมาย รักษากฎหมาย รวมทั้งดูแลรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

ตำรวจเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งและเป็นส่วนแรกในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งตำรวจทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนด้วย โดยมีอำนาจหน้าที่จับกุมผู้ต้องหา ค้นหาหลักฐาน สอบสวน และสรุปสำนวนว่าจะส่งฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ แล้วจึงส่งเรื่องไปยังอัยการ

๒. อำนาจหน้าที่ของตำรวจ

(๑) อำนาจหน้าที่ทั่วไป มีดังนี้

(๑.๑) รักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

(๑.๒) รักษากฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา

(๑.๓) บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน

(๑.๔) ดูแลรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

(๒) อำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา แยกออกได้ ๒ กรณี

(๒.๑) อำนาจหน้าที่ทั่วไป

- อำนาจในการสอบสวนคดีอาญา

- อำนาจในการสืบสวนคดีอาญา

(๒.๒) อำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สรุปสาระสำคัญและจัดแบ่งเฉพาะที่สำคัญได้ ๘ ขั้นตอน ดังนี้

(๒.๒.๑) การร้องทุกข์ในคดีอาญา เมื่อเกิดอาชญากรรมหรือคดีอาญาขึ้น

- ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดที่เกิดขึ้น

- เจ้าพนักงานผู้ประสบเหตุ หรือ

- ผู้เห็นเหตุการณ์ ฝ่ายหนึ่ง อาจนำเรื่องไปแจ้ง กล่าวโทษ

หรือร้องทุกข์ต่อตำรวจ โดยผู้ต้องหา ซึ่งหมายถึง ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดคดีอาญานั้น ๆ อยู่อีกฝ่ายหนึ่ง

* ที่มา : กระบวนการยุติธรรมของไทย โดย เมธาพร กาญจนเดชะ เข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์

<http://ajanmayka.blogspot.com/2010/03/4.html>

(๒.๒.๒) ดำรงทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน โดยรับแจ้งเหตุแล้วทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นสำนวนคดี และเพื่อให้ตำรวจสามารถดำเนินการได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติให้อำนาจตำรวจ (พนักงานสอบสวน) ไว้ดังนี้

- อำนาจในการสอบสวนและสืบสวนคดีอาญา เพื่อให้ทราบตัวผู้กระทำความผิดและหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำผิด

- ตรวจสอบตัวบุคคลและสถานที่ เพื่อหาพยานหลักฐานและจับกุมผู้ต้องหา

- จับกุมผู้ต้องหา เพื่อนำมาดำเนินคดี

- ออกหมายเรียกพยานและผู้ต้องหา มาเพื่อทำการสอบสวนไว้เป็นพยานหลักฐานในคดี

- ยึดวัตถุพยาน เพื่อเป็นพยานหลักฐานในคดี
- ควบคุมตัวผู้ต้องหา เพื่อทำการสอบสวน
- ให้ประกันตัวผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวน

(๒.๒.๓) คดีอาญาที่เลิกกันได้ในชั้นตำรวจในฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ดังนี้

- คดีอาญาที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว เช่น คดีฉ้อโกงทรัพย์ และยกยอกทรัพย์ เมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์

- คดีที่ตำรวจมีอำนาจเปรียบเทียบปรับ และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามกำหนดแล้ว เช่น คดีความผิดพระราชบัญญัติจราจร เป็นต้น

(๒.๒.๔) อำนาจการควบคุมผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวนของตำรวจ เฉพาะคดีที่มีอัตราโทษที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจตำรวจทำการควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ในระหว่างการสอบสวนได้ แยกเป็น ๒ กรณี คือ

- คดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ควบคุมตัวผู้ต้องหาได้ ๔๘ ชั่วโมง
- คดีที่อยู่ในอำนาจศาลอาญา ควบคุมตัวผู้ต้องหาได้ ๓ วัน

(๒.๒.๕) การขอมัดฟ้อง และฝากขังผู้ต้องหา หลังจากครบอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาแล้ว หากการสอบสวนยังไม่เสร็จ ตำรวจต้องนำผู้ต้องหาไปขอมัดฟ้อง ฝากขัง ต่อศาลแขวงหรือศาลอาญา ดังนี้

- คดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง มัดฟ้อง (ในกรณีผู้ต้องหาไม่มีประกันตัว) หรือมัดฟ้องฝากขังในกรณีผู้ต้องหาไม่มีประกันตัวได้ไม่เกิน ๕ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๖ วัน

- คดีที่อยู่ในอำนาจศาลอาญา

- คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่า ๖ เดือน แต่ไม่ถึง ๑๐ ปี หรือปรับเกินกว่า ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ฝากขังได้หลายครั้งติด ๆ กัน แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน ๑๒ วัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกิน ๔๘ วัน

- คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๑๐ ปี ขึ้นไป ฝากขังได้หลายครั้งติด ๆ กัน ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน ๑๒ วัน รวมกันทั้งหมดต้องไม่เกิน ๘๔ วัน

เมื่อศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องฝากขัง (คดีศาลแขวง)หรือฝากขัง (คดีอาญา) แล้วจะมอบตัวผู้ต้องหาให้อยู่ในอำนาจการควบคุมของศาลซึ่งศาลจะได้มอบให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์นำตัวไปควบคุมไว้ในเรือนจำต่อไป

กรณีผู้ต้องหาได้ประกันตัวในชั้นสอบสวน ตำรวจไม่ต้องขออำนาจศาลฝากขังแต่อย่างใด

(๒.๒.๖) การสรุปสำนวนของตำรวจ เมื่อตำรวจรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ก็จะสรุปสำนวนการสอบสวน มีความเห็นทางคดีได้ ๓ ทาง ดังนี้

- เห็นควรงดการสอบสวน (กรณีไม่มีตัวผู้ต้องหา)
- เห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา
- เห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

(๒.๒.๗) กรณีตำรวจมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป ส่วนการประกันตัวชั้นการควบคุมของอัยการ ผู้ต้องหาจะมีสิทธิจะยื่นคำร้องขอประกันตัวต่ออัยการได้

(๒.๒.๘) กรณีตำรวจมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการเพื่อพิจารณาต่อไป ส่วนตัวผู้ต้องหาหากอยู่ในความควบคุมของตำรวจให้ปล่อยตัวไปหากอยู่ในความควบคุมของศาล ให้ยื่นคำร้องขอปล่อยตัวผู้ต้องหาต่อศาล

กล่าวโดยสรุป ตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดอีกทั้งยังเป็นหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นลำดับแรก อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานหรือบริหารงานราชการของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่สำคัญ มี ๘ ขั้นตอน ซึ่งมากเพียงพอที่จะให้ความยุติธรรมและอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนซึ่งต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสำคัญ

๓. ขอบเขตอำนาจของตำรวจในการดำเนินคดีอาญา

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมีได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน

๔. เขตอำนาจสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาของตำรวจ

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้

๕. ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างการสืบสวนกับการสอบสวนคดีอาญา

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๑๐) “การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๑๑) “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

๖. การใช้ดุลพินิจของตำรวจจำแนกประเภทของดุลพินิจตำรวจไทย อาจแยกออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ

(๑) ดุลพินิจเพื่อดำเนินคดี

(๒) ดุลพินิจเพื่อระงับคดี

การสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐(๗)*

บทคัดย่อ

การสอบสวนเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเป็นเงื่อนไขในการฟ้องคดีของพนักงานอัยการ การสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนจึงมีผลต่อการอำนวยความสะดวกทางอาญาเป็นอย่างมากหากการสอบสวนกระทำด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๗) แล้ว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์และผลดีต่อการอำนวยความสะดวกทางอาญาในภาพรวม แต่จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาข้อขัดข้องหลายประการทั้งปัญหาด้านกฎหมายและปัญหาด้านอื่น ๆ ที่ทำให้การสอบสวนไม่เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว

กรณีการสอบสวนที่ไม่ถูกต้อง อาจเกิดจากปัญหาด้านกฎหมาย ได้แก่ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่คลาดเคลื่อนของพนักงานสอบสวน การสอบสวนได้เองโดยลำพังของพนักงานสอบสวน เป็นเหตุให้ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลจากองค์กรอื่น และการขาดการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของตำรวจจากภาคประชาชน

กรณีการสอบสวนที่ล่าช้า อาจเกิดจากปัญหาด้านกฎหมาย ได้แก่ การสอบสวนซ้ำ หรือการไปแจ้งความร้องทุกข์ในท้องที่ห่างไกลออกไปอย่างมาก และการสอบสวนรวบรวม พยานหลักฐานที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

กรณีการสอบสวนที่ไม่เป็นธรรม อาจเกิดจากปัญหาด้านกฎหมายหลายประการ เช่นเดียวกับกรณีการสอบสวนที่ไม่ถูกต้อง การสอบสวนซ้ำหรือการไปแจ้งความร้องทุกข์ในท้องที่ห่างไกลออกไปอย่างมากเช่นเดียวกับกรณีการสอบสวนที่ล่าช้า รวมถึงปัญหาค่าตอบแทนของพนักงานสอบสวนไม่เหมาะสมกับภาระงาน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงอาจมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องดังกล่าวอันประกอบด้วย ข้อเสนอแนะหลายประการ ดังเช่น การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อเพิ่มบทบาทของพนักงานอัยการให้มีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีอาญาในบางกรณี, การกำหนดระเบียบหรือคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่วางแนวปฏิบัติให้พนักงานสอบสวน

* ที่มา : งานวิจัยเพื่อการศึกษา โดยสิทธิพงษ์ ศรีเลอจันทร์ วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ ๔ ฉบับเดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๔ เข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ <http://www.ejournal.su.ac.th/upload/184.pdf>

ดำเนินการสอบสวนโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น การแก้ไขปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ถูกต้อง เหมาะสม และมีความทันสมัย, การเข้าสู่ตำแหน่งพนักงานสอบสวนหรือตำแหน่งอื่น ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตามระบบคุณธรรม รวมถึงการกำหนดมาตรการในการส่งเสริมสิทธิ สวัสดิการ และความเจริญก้าวหน้าในอาชีพราชการของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้การสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ อันจะทำให้การสอบสวนเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคมสืบไป

บทนำ

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นกลไกหนึ่งในการควบคุมสังคมให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อย โดยมีการเริ่มต้นกระบวนการจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ อาจกล่าวได้ว่าตำรวจเป็นต้นธารแห่งกระบวนการยุติธรรมและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมถือว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งโดยมีพนักงานสอบสวนเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานหาความจริงในเรื่องต่าง ๆ แล้วดำเนินการสอบสวนให้ถูกต้องเที่ยงตรงเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ได้เคยมีคำกล่าวที่ว่าหน้าต่างของกรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) คือ สถานีตำรวจ และหน้าต่างของสถานีตำรวจ คือ ร้อยเวร (พนักงานสอบสวน) ทั้งนี้ เพราะงานของกรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ไม่ว่าผู้บริหารจะกำหนดนโยบายอย่างไรก็ตาม แต่สุดท้ายปลายทางนโยบายนั้น ก็จะไปตกอยู่ที่สถานีตำรวจ และในสถานีตำรวจก็จะมีร้อยเวร (พนักงานสอบสวน) เป็นผู้แสดงหน้าที่และบทบาทในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมงต่อวันและ ๗ วันต่อสัปดาห์

ดังนั้น พนักงานสอบสวนถือได้ว่าเป็นต้นธารแห่งกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐานและทำสำนวนความเห็นในทางคดี จึงมีความจำเป็นที่พนักงานสอบสวนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นวิชาชีพ และมีความอิสระในระดับที่เหมาะสมจากการแทรกแซง รวมทั้งต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเป็นผู้ที่ตรงไว้ซึ่งคุณธรรมและจรรยาบรรณ จึงจะสามารถปฏิบัติภารกิจที่กฎหมายให้อำนาจไว้ได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

แต่การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนที่ผ่านมา กลับไม่เป็นที่พึงพอใจของประชาชนมากนักเนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคอยู่หลายประการ เช่น สภาพปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างอัตรากำลังของสถานีตำรวจ คือมีกำลังพนักงานสอบสวน และปริมาณงานไม่สมดุลกัน พนักงานสอบสวนมีไม่เพียงพอที่จะให้บริการประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็วได้ ทั้งจากสภาพปัญหาเกี่ยวกับตัวพนักงานสอบสวนเอง เช่น การขาดคุณธรรมจริยธรรม และการขาดจิตสำนึกในหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งปัญหาอุปสรรคอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานสอบสวนโดยไม่ถูกต้องไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การปฏิบัติงานสอบสวนที่ล่าช้า และการปฏิบัติงานสอบสวนที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม อันจะส่งผลเสียต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง สังคม และกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม

การตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาถือเป็นความทุกข์และความเดือดร้อน ซึ่งไม่มีประชาชนคนใดประสงค์ที่จะตกอยู่ในฐานะเช่นนั้น ในบางกรณีผู้บริสุทธิ์อาจถูกกล่าวหา โดยมีขอบซึ่งเท่ากับถูกให้ร้ายโดยไม่เป็นธรรม ขณะเดียวกันผู้ที่แม้จะกระทำความผิดจริงก็ยังคงอยู่ในฐานะเป็นมนุษย์อันพึงได้รับการปฏิบัติอย่างคำนึงถึงความเป็นมนุษย์หรือบุคคลผู้มีสิทธิในสังคม การปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาให้ได้รับความทุกข์และเดือดร้อนจนเกินสมควรแก่ความจำเป็นในการดำเนินคดีตามกฎหมายนั้น ย่อมเป็นการปฏิบัติที่เกินกว่าเหตุและไม่ชอบธรรม จึงจำเป็นต้องมีมาตรการที่ชัดเจนและเป็นธรรมสำหรับคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา ในคดีอาญานั้น ทั้งยังเป็นการกำหนดกรอบแนวทางการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานให้ได้มาตรฐานที่เป็นระบบและแน่นอน โดยหลักประกันขั้นพื้นฐานของกฎหมายที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งก็คือ การกำหนดข้อสันนิษฐานว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิด อันได้รับการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสามและวรรคสี่ว่า “ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด” และ “ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

ทั้งยังได้บัญญัติถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมด้วยตามมาตรา ๔๐ (๗) คือ “ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบ หรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว” อันเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองรับรองสิทธิเสรีภาพในกระบวนการยุติธรรมของผู้ต้องหาไม่ให้ถูกละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ สิทธิในกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวจึงถือเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญของผู้ต้องหาในการช่วยป้องกันการถูกละเมิดสิทธิของตนในกระบวนการยุติธรรม

ในขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาพนักงานสอบสวนมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจึงมีโอกาสทั้งที่จะคุ้มครองสิทธิ และละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาจึงมีผลต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาเป็นอย่างยิ่ง หากพนักงานสอบสวนซึ่งถือเป็นต้นธารแห่งกระบวนการยุติธรรมเริ่มต้นดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยการสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมแล้ว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์และผลดีต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาในภาพรวม ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐(๗) เพื่อจะได้เป็นแนวทางให้มีการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลถึงการสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนส่วนรวม และธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรมของสังคมสืบไป

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบสวนที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐(๗) อาจแบ่งได้เป็น กรณีการสอบสวนที่ถูกต้อง ได้แก่ ความรู้ความสามารถของพนักงานสอบสวน ทศนคติในการสอบสวนของพนักงานสอบสวน การควบคุมดูแลงานสอบสวนของผู้บังคับบัญชา กรณีการสอบสวนที่รวดเร็ว ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของพนักงานสอบสวน เครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกของพนักงานสอบสวน ความเหมาะสมระหว่างปริมาณงานกับจำนวนพนักงานสอบสวน ความแตกต่างและเหลื่อมล้ำกันของพนักงานสอบสวนแต่ละคน การปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และกรณีการสอบสวนที่เป็นธรรม ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่และจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน รวมทั้งค่าตอบแทนและสวัสดิการของพนักงานสอบสวน

การสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาในปัจจุบันนั้น ยังมีปัญหาข้อขัดข้องหลายประการที่ทำให้การสอบสวนไม่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมเท่าที่ควร โดยปัญหาข้อขัดข้องที่ทำให้การสอบสวนไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐(๗) อาจแบ่งได้เป็นปัญหาด้านกฎหมาย คือปัญหาข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และปัญหาด้านอื่น ๆ คือ ปัญหาข้อขัดข้องที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

กรณีการสอบสวนที่ไม่ถูกต้อง อาจเกิดจากปัญหาด้านกฎหมาย ได้แก่ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่คลาดเคลื่อนของพนักงานสอบสวน การสอบสวนได้เองโดยลำพังของพนักงานสอบสวน อันเป็นเหตุให้ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลจากองค์กรอื่น การขาดการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจจากภาคประชาชน ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของพนักงานสอบสวน จิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและความไม่เป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

กรณีการสอบสวนที่ล่าช้า อาจเกิดจากปัญหาด้านกฎหมาย ได้แก่ การสอบสวนซ้ำหรือการเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์ในท้องที่ห่างไกลออกไปอย่างมาก การสอบสวนที่รวบรวมพยานหลักฐานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และการดำเนินคดีในระบบกล่าวหาของประเทศไทย ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ เหตุจากตัวพนักงานสอบสวนเอง เหตุจากปริมาณงานที่ได้รับ เหตุจากการมีคำสั่งให้ทำงานนอกเหนือหน้าที่โดยตรง เหตุจากปัญหาความล่าช้าของระบบราชการ และเหตุจากปัญหาความล่าช้าของการรวบรวมพยานหลักฐานจากหน่วยงานอื่น รวมถึงปัญหาในการติดตามพยานมาให้ถ้อยคำหรือกรณีที่พยานไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน

กรณีการสอบสวนที่ไม่เป็นธรรม อาจเกิดจากปัญหาด้านกฎหมาย ได้แก่ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่คลาดเคลื่อนของพนักงานสอบสวน การสอบสวนซ้ำหรือการเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์ในท้องที่ห่างไกลออกไปอย่างมาก ค่าตอบแทนของพนักงานสอบสวนไม่เหมาะสมกับภาระงาน

ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ค่านิยมในสังคมบางอย่างที่ไม่เหมาะสม และการขาดคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก และจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการมีอำนาจของพนักงานสอบสวนที่อาจนำมา ซึ่งการแสวงหาประโยชน์อันมิชอบปัญหาข้อขัดข้องที่ทำให้การสอบสวนไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๗) ดังกล่าว หากไม่เร่งปรับปรุงแก้ไข อาจส่งผลกระทบต่อ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาและภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของการดำเนินการ ในชั้นพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นต้นธารแห่งกระบวนการยุติธรรม อันจะส่งผลเสียต่อกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาในภาพรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การสอบสวนที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๗) แบ่งได้เป็นกรณีการสอบสวนที่ไม่ถูกต้อง กรณีการสอบสวนที่ล่าช้า และกรณีการสอบสวน ที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจมีแนวทางแก้ไขปัญหาทางด้านกฎหมาย พอสรุปได้ดังนี้

กรณีการสอบสวนที่ไม่ถูกต้อง

๑. เนื่องด้วยกระบวนการสอบสวนเป็นกระบวนการค้นหาความจริงในคดี อันเป็น หลักการที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๑๓๔ วรรคสี่ ซึ่งมีไข่ค้นหาความผิดของผู้ต้องหาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ในทางปฏิบัติแล้วพนักงานสอบสวนบางส่วน ยังคงรวบรวมเฉพาะพยานหลักฐานที่พิสูจน์ให้เห็นถึงความผิดของผู้ต้องหา แต่ไม่รวบรวมพยานหลักฐาน ที่พิสูจน์ให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา รวมถึงการไม่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาแก้ข้อหาและแสดง ข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตน อันถือได้ว่าเป็นการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย และไม่เป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา โดยพนักงานสอบสวนซึ่งถือเป็นเจ้าพนักงานของรัฐต้อง อำนาจความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย พนักงานสอบสวนแม้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา แต่การดำเนินคดีไม่ใช่เรื่องของการเป็นคู่ต่อสู้ของผู้ต้องหา หากแต่เป็นการดำเนินการไปตามความเป็นจริง ตามความชอบธรรมและตามหน้าที่ในกฎหมาย

๒. เนื่องด้วยประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีบางส่วนมีข้อความที่ขัดกับ บทบัญญัติกฎหมายอื่น และอาจก่อให้เกิดการสอบสวนที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม เช่น ประมวลระเบียบ การตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ ๘ การสอบสวน บทที่ ๑ เรื่องหลักทั่วไปว่าด้วยการสอบสวน ข้อ ๒๕๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่น่าจะขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐(๗), ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย ระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๘ ดังนั้นจึงควรยกเลิกประมวลระเบียบการตำรวจ เกี่ยวกับคดีข้อ ๒๕๔ ดังกล่าว หรือแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้อง และไม่ขัดกับบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมทั้งควรตั้ง คณะทำงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ระเบียบ หรือคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ล่าสมัยและไม่สอดคล้องกับกฎหมายในปัจจุบัน พร้อมทั้ง ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ทันสมัย สามารถใช้ปฏิบัติงานได้จริง

๓. เนื่องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้พนักงานสอบสวน ดำเนินการสอบสวนได้เองโดยลำพัง จนกระทั่งการสอบสวนนั้นเสร็จสิ้นลง ซึ่งทำให้ขาดการตรวจสอบ ถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน อันอาจเป็นเหตุให้กระบวนการสอบสวนเกิดความผิดพลาด คลาดเคลื่อนหรือเกิดความบกพร่องขึ้นได้ ดังนั้นจึงควรแก้ไขบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาเพื่อเพิ่มบทบาทของพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา โดยให้พนักงานอัยการ มีอำนาจสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนได้ในคดีอาญาบางประเภท เช่น คดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญ คดีที่มีความสำคัญ คดีที่มีความซับซ้อน หรือคดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป เป็นต้น ในลักษณะเช่นเดียวกับกรณีที่พนักงานอัยการสามารถสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวน คดีพิเศษได้ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๒

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน อันจะทำให้ การสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้อง โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นรูปแบบการสอบสวน ที่สอดคล้องกับนานาอารยประเทศที่กำหนดให้พนักงานอัยการมีบทบาทสำคัญในการสอบสวนคดีอาญา ด้วยตนเองหรือร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนได้

กรณีการสอบสวนที่ล่าช้า

๑. เนื่องด้วยในคดีอาญาบางประเภท เช่น คดีความผิดฐานหมิ่นประมาทโดย การโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๗ และ ๓๒๘ อาจมี การแจ้งความร้องทุกข์ในกรณีเดียวกันซ้ำซ้อนกันหลายท้องที่ หรือการไปแจ้งความร้องทุกข์ในท้องที่ ท่างไกลออกไปอย่างมาก เช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันอาจเป็นการก่อกวนในเชิง ให้ผู้ต้องหาได้รับความลำบากในการเดินทางไปให้การต่อพนักงานสอบสวนหลายท้องที่หรือในสถานที่ อันห่างไกล ดังนั้นเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีและความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา หากคดีใดที่อยู่ใน ระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนท้องที่ใดแล้ว สถานีตำรวจอื่นๆ หามีอำนาจในการ ดำเนินการกับผู้ต้องหาได้อีกไม่ ทั้งนี้ ในการสอบสวนคดีความผิดฐานหมิ่นประมาทในกรณีความผิด กรรมเดียวกระทำลงในหลายท้องที่ มีแนวทางปฏิบัติปรากฏตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับ คดีลักษณะ ๘ การสอบสวน บทที่ ๒/๑ ข้อ ๒๒๗ (๑) จึงควรกำชับให้พนักงานสอบสวนยึดถือปฏิบัติ ตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควรพิจารณาระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วย การดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๔๓ ซึ่งอาจนำมาเป็นแบบอย่างในการ แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบหรือคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. เนื่องด้วยการสอบสวนที่ล่าช้าอันมิชอบด้วยบทบัญญัติประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๓๐ แม้จะปรากฏคำพิพากษาของศาลฎีกาว่าการสอบสวนนั้น ไม่เสียไป แต่การสอบสวนที่ล่าช้าดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับสิทธิของผู้ต้องหาตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๗) ที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม...” ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “ความยุติธรรมที่ล่าช้า คือความไม่ยุติธรรม (justice delayed is

justice denied)” ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีบันทึกข้อความที่ ๐๐๐๖.๓/ว ๐๐๙๕ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการพิจารณาและมาตรฐานการลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ซึ่งกำหนดมาตรฐานการลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรงในข้อ ๑๐.๔ ว่า “ทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญาล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร ระดับโทษกักขัง ๓ วัน” และข้อ ๑๐.๕ กำหนดว่า “สอบสวนเพิ่มเติมล่าช้า จนพนักงานอัยการมีหนังสือเตือนหลายครั้ง หรือเตือนถึงผู้บังคับบัญชาระดับสูงโดยไม่มีเหตุอันสมควร ระดับโทษภาคทัณฑ์ หรือกักขัง ๓ วัน หรือกักขัง ๓ วัน ตามควรแก่กรณี” ดังนั้นจึงควรกำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องในกรณีการทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญาโดยไม่สอบสวนรายละเอียด หรือรวบรวมพยานหลักฐานให้เพียงพอ เป็นเหตุให้อัยการสั่งไม่ฟ้อง โดยหากเกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องก็ควรพิจารณาโทษตามบันทึกดังกล่าวอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ก็ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปด้วยความละเอียด รอบคอบ รัดกุม ซึ่งจะช่วยให้สำนวนการสอบสวนมีความครบถ้วนสมบูรณ์ และลดปัญหาของการสอบสวนที่ล่าช้าอันเนื่องมาจากการที่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมดังกล่าวได้

๔. เนื่องด้วยในกระบวนการสอบสวน หากพนักงานสอบสวนต้องดำเนินการทุกอย่างด้วยตนเอง อาจทำให้การสอบสวนเป็นไปโดยล่าช้าได้ ดังนั้นการสอบสวนบางส่วนที่เป็นเรื่องเล็กน้อยตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๘ พนักงานสอบสวนจึงสามารถสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการแทนตนเองได้ ทั้งนี้ แม้ว่าตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ การสอบสวน ข้อ ๒๑๕ ได้ยกตัวอย่างการใดเป็นสิ่งเล็กน้อยในการสอบสวนไว้ เช่น เขียนคดีที่อยู่ในอำนาจเปรียบเทียบ เขียนรูปพรรณต่าง ๆ เขียนรายงานชั้นสูตรบาดแผลหรือศพไปให้แพทย์ตรวจ เป็นต้น แต่ก็อาจยังไม่ครอบคลุมครบถ้วน และเป็นประโยชน์แก่พนักงานสอบสวนในทางปฏิบัติเท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดในระเบียบหรือคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่า “การใดเป็นสิ่งเล็กน้อยในการสอบสวน” ที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำแทนได้ว่าเป็นกรณีใดบ้าง และมีแนวทางปฏิบัติในการให้เจ้าพนักงานอื่นทำการแทนอย่างไรบ้าง

กรณีการสอบสวนที่ไม่เป็นธรรม

๑. เนื่องด้วยในกรณีการจัดทนายความให้แก่ผู้ต้องหา นั้น มีบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ตามมาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง และในมาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสอง ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดให้รัฐจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่ผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกินสิบแปดปี ในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา และคดีที่มีอัตราโทษจำคุกที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ โดยหลักแล้วการมีทนายความน่าจะทำให้การสอบสวนมีความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหามากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรกำหนดเป็นระเบียบหรือคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อวางแนวปฏิบัติในเรื่องการจัดหาทนายความตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดให้แก่ผู้ต้องหาอย่างเคร่งครัดรวมถึงกำหนดมาตรฐานการบังคับหรือบดทลงโทษ กรณีการไม่ปฏิบัติ

ตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ เพื่อมิให้พนักงานสอบสวนละเอียดหรือเพิกเฉยต่อสิทธิในการมีทนายความของผู้ต้องหา และเป็นการสร้างความเป็นธรรมในคดีให้แก่ผู้ต้องหา รวมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาต้องการญาติหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน พนักงานสอบสวนก็ต้องดำเนินการจัดหาให้ตามสิทธิของผู้ต้องหาอย่างเคร่งครัดเช่นกัน

๒. เนื่องด้วยกรณีการสอบสวนที่ไม่เป็นธรรม เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการสอบสวนที่ไม่ถูกต้องและการสอบสวนที่ล่าช้า ดังนั้นจึงมีแนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายในกรณีการสอบสวนที่ไม่เป็นธรรมในแนวทางเช่นเดียวกับกรณีการสอบสวนที่ไม่ถูกต้อง และกรณีการสอบสวนที่ล่าช้า ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

บทบาทอำนาจหน้าที่องค์กรอัยการของไทย*

๑. ความเป็นมาพนักงานอัยการ

พนักงานอัยการนั้น เป็นองค์ประกอบหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมอันเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมให้ไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์คือ ความสงบสุขของสังคมและประชาชน ซึ่งกระบวนการยุติธรรมนั้นในต่างประเทศได้มีการพัฒนาระบบของกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป โดยมีที่มาจากวิวัฒนาการทางสังคมของแต่ละประเทศ แนวความคิดในกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศจึงแตกต่างกันไปด้วย แต่จุดมุ่งหมายของกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศก็เพื่อจุดหมายปลายทางเดียวกัน นั่นคือการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

แนวความคิดในการรักษาความสงบเรียบร้อยในประเทศตะวันตกนั้นแบ่งออกได้เป็นสองแนวทาง คือ แนวคิดที่ว่าประชาชนทุกคนมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยแนวหนึ่ง กับอีกแนวคิดหนึ่งที่ว่ารัฐมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย

ในประเทศที่มีแนวคิดที่ว่าประชาชนทุกคนมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย รูปแบบการดำเนินคดีอาญาจะเป็น “การดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน” (Popular Prosecution) ประเทศที่มีแนวความคิดอย่างนี้ คือประเทศอังกฤษ โดยประชาชนของประเทศอังกฤษมีสิทธิฟ้องคดีอาญาได้โดยไม่จำกัดว่าการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นกับตนหรือไม่ แม้ต่อมาในภายหลังประเทศอังกฤษจะมีการจัดตั้ง Director of Public Prosecution (D.P.P.) แต่การทำงานของ D.P.P. ก็มีได้กระทำการแทนรัฐแต่กระทำการแทนประชาชน และได้มีการให้ทนายความ (Barrister-at-Law) เป็นผู้ฟ้องคดีให้ ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นกรณีเอกชนฟ้องเอกชนด้วยตนเอง ในประเทศอังกฤษนี้จึงไม่มีอัยการ แม้จะได้มีความพยายามที่จะสร้างให้มีอัยการขึ้นแต่ก็ประสบความล้มเหลวหลายครั้งด้วยเห็นผลต่างๆ คงเหลืออยู่แต่ D.P.P. แม้จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินคดีอาญา แต่ก็ไม่ใช่พนักงานอัยการตามความหมายของพนักงานอัยการ ในประเทศยุโรป อำนาจหน้าที่ของ D.P.P. จึงมีอยู่เพียงควบคุมให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยความเรียบร้อยเท่านั้น

ส่วนประเทศที่มีแนวคิดที่ว่ารัฐมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย รูปแบบการดำเนินคดีอาญาจะเป็น “การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ” (Public Prosecution) ประเทศต่างๆ ในภาคพื้นยุโรปส่วนใหญ่แล้วจะมีแนวความคิดตามหลักการนี้ โดยหน่วยงานของรัฐทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นศาล อัยการ ทนายความต่างมีหน้าที่ในการค้นหาความจริงในคดีอาญา ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในคดีอาญาทุกฝ่ายหรือทุกองค์กรต้องร่วมมือกันในการค้นหาความจริงอย่างจริงจัง

* ที่มา : สรุปบทความพนักงานอัยการ ศ.ดร. คณิต ณ นคร เข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ http://ruru.facebook.com/note.php?note_id=116565311734278

และสำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้ถูกจัดให้เป็นหน่วยงานที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม สำหรับในปัจจุบันโดยผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดให้เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ในการจัดระเบียบบริหารองค์กรอัยการนี้ในแต่ละประเทศยังมีความแตกต่างกันออกไป ในประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ หน่วยงานอัยการของเขาคือกระทรวงยุติธรรม และผู้บริหารสูงสุดคือรัฐมนตรีอัยการ (Attorney General) ส่วนศาลแยกตัวออกไปเป็นอิสระ อัยการจึงไม่ได้เป็นหน่วยงานธุรการของศาล การแยกออกไปของศาลเช่นนี้ทำให้เห็นความชัดเจนถึงความ เป็นอิสระของศาลและเป็นหลักประกันว่าจะไม่ถูกแทรกแซงจากฝ่ายบริหารได้เลย

ส่วนในประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย ทั้งหน่วยงานอัยการและศาลสังกัดกระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) ด้วยกัน และผู้บริหารสูงสุดคือรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม (Justice Minister) ซึ่งกระทรวงยุติธรรมของประเทศภาคพื้นยุโรปนี้ในเนื้อหาแล้วคือกระทรวงบริหารงานยุติธรรมรับผิดชอบงานด้านนโยบายการบังคับใช้กฎหมาย งานริเริ่มปรับปรุงกฎหมาย ให้ทันสมัยอยู่เสมอ มิได้เป็นหน่วยงานธุรการของศาลซึ่งมีงานบริหารงานยุติธรรมตามความหมายที่แท้จริง การดำเนินคดีของอัยการเป็นการบริหารงานยุติธรรมที่ต้องการความเชื่อมโยงประสานงานกับฝ่ายอื่น รัฐมนตรียุติธรรมรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยต่อสภา จึงมีความเชื่อมโยงกับอัยการมากกว่าศาลเพราะสามารถดำเนินงานบริหารงานยุติธรรม โดยผ่านอัยการได้ อัยการกับกระทรวงยุติธรรมในเนื้อหาจึงเป็นอย่างเดียวกัน แม้ศาลและอัยการจะสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรมด้วยกัน แต่ตามกฎหมายหน่วยงานอัยการก็เป็นอิสระมิได้ขึ้นกับศาล

ในประเทศไทยนั้นศาลได้แยกตัวออกไปจากกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๓ อันเป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ ซึ่งเห็นได้ว่ามีความถูกต้องเหมาะสมกับระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตย และทำให้กระทรวงยุติธรรมมีบทบาทในการบริหารงานยุติธรรมในเนื้อหาได้อย่างแท้จริง แทนที่จะทำหน้าที่เพียงเป็นฝ่ายธุรการของศาลเท่านั้น เท่ากับว่าการบริหารราชการในกระทรวงยุติธรรมเริ่มมาถูกทิศทางตามที่สากลประเทศปฏิบัติกันอยู่

แต่ในส่วนขององค์กรอัยการตามนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ ได้แยกอัยการออกไปเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ทำให้เห็นได้ว่าชัดต่อลักษณะการทำงานและบทบาทขององค์กรอัยการที่จะต้องมีการบริหารงานยุติธรรมที่จำเป็นจะต้องอาศัยความเชื่อมโยงประสานงานกับฝ่ายอื่นในการบริหารกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เห็นได้ว่าการแยกองค์กรอัยการออกไปเช่นนั้นจะทำให้เกิดความยากลำบากในการประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ในกระบวนการดังกล่าวและทิศทางในการบริหารจะไม่มีความเป็นเอกภาพและในที่สุดก็ไม่อาจแก้ปัญหาในเรื่องกระบวนการยุติธรรมได้อย่างแท้จริง ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างของการจัดการองค์กรอัยการคือให้สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมอื่นๆ ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้กระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่บริหารงานยุติธรรมได้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

๓. บทบาทหน้าที่ของอัยการ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอัยการมีที่มาจากอำนาจตุลาการโดยการแบ่งแยกหน้าที่สอบสวนฟ้องร้องออกมาจากตุลาการ อำนาจของอัยการจึงเป็นการใช้อำนาจตุลาการอย่างหนึ่ง พนักงานอัยการมีอำนาจใช้ดุลพินิจไม่ฟ้องได้แม้จะเห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิด และมีพยานหลักฐานพอฟ้อง กล่าวคือ การดำเนินคดีของพนักงานอัยการเป็นไปตาม “หลักการดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ” แต่ลักษณะของการทำงานของอัยการนั้นไม่ว่าจะเป็นการสั่งคดีของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นหรือการสั่งคดีของอัยการสูงสุดเป็นการกระทำของบุคคลเพียงคนเดียว เป็นหน้าที่ที่จะต้องมีความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ของพนักงานอัยการ ในการสั่งคดีของพนักงานอัยการจึงต้องมีโน้ธรรมกำกับอยู่ด้วยเสมอ

โดยหลักแล้วพนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนฟ้องร้อง กล่าวคือ รับผิดชอบในการตรวจสอบความจริงชั้นเจ้าพนักงาน ซึ่งเห็นได้ว่าในทุกประเทศที่มีอัยการ พนักงานอัยการจะมีอำนาจเริ่มคดีคือมีอำนาจสอบสวนได้ด้วย โดยพนักงานอัยการจะเข้าไปรับผิดชอบคดีอาญาตั้งแต่ต้นโดยเป็นหัวหน้าทีมสอบสวนและมีพนักงานสอบสวนทำหน้าที่เป็นกลไกของพนักงานอัยการในการสอบสวนตามที่พนักงานอัยการมอบหมาย การสอบสวนที่มีลักษณะเช่นนี้การค้นหาความจริงจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันและถูกต้องตามหลักกฎหมาย ทำให้การสอบสวนมีความเป็นภาวะวิสัย

ความเป็นภาวะวิสัยของพนักงานอัยการคือพนักงานอัยการจะต้องดำเนินคดีด้วยความรอบคอบและเที่ยงธรรม โดยพนักงานอัยการจะเป็นคู่ความในเนื้อหาไม่ได้เพราะอัยการคือรัฐหรือองค์กรที่ทำหน้าที่แทนรัฐ ดังนั้นพนักงานอัยการจึงไม่ควรว่าความโดยคิดจะเอาชนะความเพียงอย่างเดียว หากเห็นว่าข้อเท็จจริงใดไม่ใช่ความจริงและปราศจากความยุติธรรมก็ไม่ควรดำเนินการให้เกิดผลเช่นนั้น ควรที่จะต้องว่าความให้ได้ความจริงปรากฏปลอดภัย ข้อสงสัยในอรรถคดี จะตั้งตนเป็นคู่แพ้นะกับจำเลยไม่ได้ ดังนั้นพนักงานอัยการจึงมีหน้าที่สำคัญในการดำเนินคดีอยู่สองประการคือ

- เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ของรัฐและ
- ในขณะเดียวกันสามารถเข้าไปดูแลให้จำเลยได้รับความเป็นธรรมในคดีด้วย

เหตุนี้เองพนักงานอัยการจึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะกระทำเพื่อประโยชน์แก่จำเลย ทั้งพนักงานอัยการจะต้องถูกตรวจสอบการทำงานโดยผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้เองในกรณีที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง นอกจากนี้พนักงานอัยการยังอาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่โดยศาลโดยการที่ศาลใช้มาตรการไต่สวนมูลฟ้องคดีของพนักงานอัยการ และในที่สุดพนักงานอัยการยังอาจถูกตรวจสอบการทำงานโดยประชาชนโดยการถูกวิพากษ์วิจารณ์การทำงานตามหลักการตรวจสอบโดยประชาชน (Public Control) อันเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตยได้อีกด้วย

โดยหลักการในทางทฤษฎีแล้วพนักงานอัยการจะต้องมีความรับผิดชอบในการสอบสวน ๔ ประการด้วยกัน คือ

- (๑) รับผิดชอบในความชอบด้วยกฎหมายของการสอบสวน
- (๒) รับผิดชอบในความชอบด้วยระเบียบของการสอบสวน

(๓) รับผิดชอบในความระเี่ยครอบคอบของการสอบสวน

(๔) รับผิดชอบในความเชื่อถือได้ของการสอบสวน

แต่เดิมนั้นวิธีพิจารณาความอาญาตามพระราชบัญญัติความมีโทษใช้ไปพลางก่อน ร.ศ. ๑๑๕ นั้น ได้เป็นไปตามระบบอัยการที่สมบูรณ์เช่นเดียวกับนานาประเทศ กล่าวคือ พนักงานอัยการนั้นมีอำนาจหน้าที่“สอบสวนฟ้องร้อง”และ“บังคับคดี”แต่ต่อมาอำนาจของพนักงานอัยการได้ถูกตัดทอนลง ในที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบันพนักงานอัยการคงมีแต่หน้าที่“ฟ้องร้อง”เท่านั้น

ในการดำเนินคดีอาญาในประเทศไทย พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการเริ่มดำเนินคดีอาญา การสอบสวนของพนักงานสอบสวนนั้นก็เพื่อการสังคดีของพนักงานอัยการ เมื่อมีการแบ่งแยกความรับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาชั้นสอบสวนฟ้องร้องออกจากกันอย่างเด็ดขาดพนักงานอัยการจึงทำงานตามสำนวนการสอบสวนเท่านั้น แม้จะมีมาตรการบางอย่างตามกฎหมายที่พนักงานอัยการอาจกระทำได้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่น่าจะถูกต้องตรงกับความเป็นจริง กล่าวคือพนักงานอัยการอาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามได้ แต่ก็ยังไม่มีหลักประกันอย่างเพียงพอ

การแบ่งแยกดังกล่าวจึงทำให้เกิดปัญหา ซึ่งอาจเป็นเพราะความไม่รู้กฎหมายของพนักงานสอบสวน หรือการขาดการกำหนดทิศทางที่ถูกต้อง ความผิดพลาดที่ไม่ควรเกิดขึ้นแก่ผู้ต้องหาที่จะไม่เกิดขึ้น เช่นกรณีความเดือดร้อนที่จะเกิดจากการออกหมายอาญา คือก่อนที่เจ้าพนักงานตำรวจจะออกหมายจับหมายค้นนั้นไม่มีการหารือกับพนักงานอัยการก่อน โดยมีแนวความคิดที่ว่าจับก่อนสอบสวนทีหลัง ดังนี้ย่อมทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าพนักงานตำรวจอาจตกเป็นเครื่องมือจากการที่มีผู้ต้องการจะให้กระบวนการยุติธรรมในทางกลับแก่งบุคคลอื่น อันจะเป็นที่มาแห่งการบั่นทอนความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน ซึ่งถ้าหากให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนและได้ลงไปดูแลและรับรู้คดีต่างๆ ตั้งแต่ต้นแล้ว ถ้าหากพนักงานอัยการเห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาไม่เป็นความผิดกฎหมาย กรณีก็ไม่มีความจำเป็นที่จะออกหมายจับเพื่อที่จะได้ตัวบุคคลดังกล่าวมาไว้ในอำนาจรัฐตัวผู้ต้องหาเองก็จะไม่ได้รับความเดือดร้อนไม่ต้องถูกพิมพ์ลายนิ้วมือให้เป็นที่เสียหายต่อชื่อเสียงและเสียเกียรติ

๔. การสังคดีของพนักงานอัยการ

การสังคดีของพนักงานอัยการนั้นในต่างประเทศได้แยกออกเป็น ๒ กรณี คือ การสังคดีกรณีมีเงื่อนไขหรือระดับคดีหนึ่ง และการสังคดีในเนื้อหาของคดีอีกกรณีหนึ่ง

๔.๑ การสังคดีกรณีมีเงื่อนไขหรือระดับคดี “เงื่อนไขหรือระดับคดี” หมายความว่า “เหตุการณ์ใดๆ ที่สกัดกั้นการชี้ขาดเนื้อหาคดี และทันทีที่เกิดเหตุการณ์นั้นๆ ขึ้น การดำเนินการในคดีที่มีเป้าหมายเพื่อการชี้ขาดในเนื้อหาของคดีจะกระทำไม่ได้ ดังนั้นถ้าปรากฏว่าคดีใดมีเงื่อนไขหรือระดับคดีพนักงานอัยการและศาลจะดำเนินคดีหรือจะดำเนินคดีต่อไปไม่ได้ เพราะหมุดอำนาจดำเนินคดีไปเสียแล้ว ซึ่งเมื่อเกิดข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขการระงับคดีพนักงานอัยการหรือศาลจะต้องหยุดยั้งพิจารณา ก่อน กล่าวคือพนักงานอัยการจะสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีไม่ได้ แต่จะต้อง “สั่งระงับคดี”

๔.๒ การสั่งในเนื้อหาของคดี ยังสามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี คือกรณีไม่ปรากฏตัว และกรณีปรากฏตัว การสั่งคดีกรณีไม่ปรากฏตัวคือกรณีการสั่งคดีตามมาตรา ๑๔๐ ซึ่งจะต้องสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งคือ “ให้งดการสอบสวน” หรือ “ให้สอบสวนต่อไป”

ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด จุดสำคัญคือการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง การสั่งฟ้องคือคำสั่งชี้ขาดว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา และไม่มีเหตุที่ไม่ควรฟ้องผู้ต้องหานั้น ในทางกลับกันการสั่งไม่ฟ้องก็คือการสั่งชี้ขาดคดีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ชี้ขาดว่าการกระทำของผู้ต้องหาไม่เป็นความผิด

(๒) ชี้ขาดว่าฟังไม่ได้ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด

(๓) ชี้ขาดว่าแม้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำแต่มีเหตุผลตามกฎหมายที่ผู้ต้องหาไม่ควรต้องรับโทษ หรือ

(๔) มีเหตุที่ไม่ควรฟ้องผู้ต้องหานั้น

ซึ่งในประเทศไทยนั้นการสั่งคดีของพนักงานอัยการใช้หลักการดำเนินคดีตามดุลพินิจ เพราะกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเราไม่มีบทบัญญัติระบุบังคับว่าให้พนักงานอัยการฟ้องคดีทุกเรื่องที่เห็นว่าผู้ต้องหากระทำความผิดอาญา

ศาลปกครองกับการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวน*

ในการสอบสวนคดีอาญานั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ผู้ที่จะเป็นพนักงานสอบสวนได้ก็คือ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งปัจจุบันได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มียศตั้งแต่ ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนในเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ การสอบสวนก็คือ การรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับความผิดที่มีการกล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงอาจออกหมายเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรืออาจจะขอให้ศาลออกหมายค้นเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ หรือขอให้ศาลออกหมายจับเพื่อเอาตัวผู้ต้องหา มาเพื่อดำเนินคดีต่อไปก็ได้ และขั้นตอนสุดท้ายคือ การสั่งคดีว่าควรจะส่งฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ ขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นขั้นตอนที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยที่พนักงานสอบสวนสามารถใช้ดุลพินิจได้ตามความเหมาะสมตามกรอบที่กฎหมายกำหนด

ศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการกระทำต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า การกระทำอยู่ในกรอบที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ แต่ไม่มีอำนาจที่จะเข้าไปปฏิบัติการในเรื่องนั้น ๆ เสียเอง ดังนั้น การเข้าไปใช้ดุลพินิจสั่งการในเรื่องนั้น ๆ เสียเอง ศาลปกครองไม่สามารถกระทำได้ แต่มีอำนาจวินิจฉัยว่าการดำเนินการในเรื่องนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ กรณีถ้าพนักงานสอบสวนละเลยต่อหน้าที่หรือล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลปกครองสามารถเข้าไปตรวจสอบได้

ยกตัวอย่างคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๙๐/๒๕๕๒ การสอบสวนของพนักงานสอบสวนในคดีอาญานั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม

- กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและ
- ระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับคดี ประกอบกับ
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน (ผู้ถูกฟ้องคดี) กล่าวโทษ พี่สาวของผู้ฟ้องคดีและเป็นผู้จัดการมรดกของบิดาว่า ยักยอกฉ้อโกงทรัพย์มรดกแต่ผู้ถูกฟ้องคดี ไม่ดำเนินการใด ๆ จึงเป็นการกล่าวหาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีละเลยหรือล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร คดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

แต่ถ้าเป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการรวบรวมพยานหลักฐานใด ๆ หรือการสั่งคดี พนักงานสอบสวนสามารถใช้ดุลพินิจทำการอย่างใดก็ได้ตามที่เห็นสมควรตามกรอบของกฎหมาย อันเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีเหล่านี้ย่อมอยู่ในการตรวจสอบของศาลยุติธรรมไม่ใช่ศาลปกครอง (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๙๙/๒๕๕๐)

* ที่มา : โดยชินานนท์ วงศ์วิระชัย วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ [www. forlayman.com](http://www.forlayman.com)

สำหรับกรณีที่พนักงานสอบสวนกระทำละเมิด เช่น กรณีที่พนักงานสอบสวนยึดรถของผู้ฟ้องคดีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อผู้ฟ้องคดีขอรับรถคืนแล้วไม่คืนให้และรถยนต์ถูกจอดทิ้งไว้โดยไม่มีการดูแลรักษา เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีไม่มีรถยนต์ใช้และรถยนต์ได้รับความเสียหาย จึงเป็นกรณีที่กล่าวอ้างว่า พนักงานสอบสวนกระทำละเมิดของผู้ฟ้องคดีในการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คดีอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลยุติธรรม ไม่ใช่ศาลปกครองเช่นเดียวกัน (คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๖/๒๕๕๒)

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.*

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ สมัยสามัญทั่วไป ครั้งที่ ๒๘ เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่เสนอโดย คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี) ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ยังมีได้ให้ความเห็นชอบ และอยู่ในขั้นตอนการพิจารณารับหลักการในวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จึงไม่สามารถดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ต่อไปได้

ต่อมาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมีได้ให้ความเห็นชอบ และยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยรัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อไป ตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ (ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐)

ทั้งนี้ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ สมัยสามัญนิติบัญญัติ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ เหตุผลเนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมีการกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุด รักษาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

* ที่มา : โดย นายสุภณัฐ ศิริทอง วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ข้อดี

๑. เพื่อให้กระบวนการสอบสวนในชั้นพนักงานสอบสวนไม่ล่าช้านำไปสู่การพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องคดีต่อไป ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า^๑ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ กรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนโดยไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้วให้อำนาจพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๒ กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้

นอกจากนี้เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ได้รับการควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาให้อำนาจพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนก็ได้

๒. เพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง

๓. กำหนดให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อสังเกต

ในขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาพนักงานสอบสวนมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจึงมีโอกาสดังที่จะคุ้มครองสิทธิและละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีอาญาจึงมีผลต่อการอำนวยความสะดวกทางอาญาเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับกระบวนการสอบสวนในชั้นพนักงานสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนแม้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา แต่การดำเนินคดีไม่ใช่เรื่องของการเป็นคู่ต่อสู้กับผู้ต้องหา หากแต่เป็นกระบวนการค้นหาความจริงในคดี มิใช่ค้นหาความผิดของผู้ต้องหาแต่เพียงอย่างเดียว ต้องรวมถึงการรวบรวมพยานหลักฐานที่พิสูจน์ให้เห็นถึงความบริสุทธิ์

^๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า

“เมื่อได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับแต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามิเหตุที่จะออกหมายจับผู้นั้นได้ตามมาตรา ๗๑ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายจับโดยทันที แต่ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการ กรณีเช่นว่านี้ให้นำมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาออกหมายจับโดยอนุโลม หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหาได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้”

ของผู้ต้องหา และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาแก้ข้อหาและแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนด้วย อันถือได้ว่าเป็นการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในปัจจุบันขาดหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล จากองค์กรอื่น และขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ทั้งนี้ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวน หรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้องรวดเร็ว และเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดี จากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ถือเป็นสาระสำคัญที่จะต้องคุ้มครองสิทธิ ของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๔) และ (๗)

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๗
กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว
- : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๗

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

สารบบ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ซึ่งรัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว (ชุดที่ ๒๓) และ
รอการพิจารณารับหลักการในวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร จนมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร
เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ต่อมา คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันได้ร้องขอให้รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ต่อไป ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๖
(สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎร
จึงได้อนุญาตให้บรรจุร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ที่ประชุม
สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๘

(นายวัชรินทร์ จอมพลาพล)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

สำนักงานการประชุม

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

ร่างพระราชบัญญัติ รวม ๒๐ ฉบับ

ลำดับที่	ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
๑.	ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม แห่งชาติ พ.ศ.
๒.	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ.
๓.	ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔.	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๖.	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๗.	ร่างพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๘.	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.
๙.	<u>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง</u> <u>(ฉบับที่ ..) พ.ศ.</u>
๑๐.	ร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๑.	ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๒.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่าเจ้าพนักงาน ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
๑๓.	ร่างพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๔.	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๕.	ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๖.	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๗.	ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ลำดับที่	ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
๑๘.	ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๑๙.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ.
๒๐.	ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๒๑.	ร่างพระราชบัญญัติยกเว้นความผิดทางอาญาให้แก่ผู้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด หรือยุทธภัณฑ์ที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือ ที่กฎหมายห้ามออกใบอนุญาตมามอบให้แก่ทางราชการ พ.ศ.
๒๒.	ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๒๓.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ทางการแพทย์ พ.ศ.
๒๔.	ร่างพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๒๕.	ร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ.
๒๖.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๒๗.	ร่างพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๒๘.	ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
๒๙.	ร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓๐.	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
๓๑.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓๒.	ร่างพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓๓.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ลำดับที่	ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
๓๔.	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓๕.	ร่างพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.
๓๖.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓๗.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย พ.ศ.
๓๘.	ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามสิ่งยั่วยุพฤติกรรมอันตราย พ.ศ.
๓๙.	ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๐.	ร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๑.	ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๒.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๓.	ร่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๔.	ร่างพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๕.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๖.	ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.
๔๗.	ร่างพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔๘.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การดำเนินคดีแบบกลุ่ม)
๔๙.	ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.
๕๐.	ร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.
๕๑.	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕๒.	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.

(๖)

ลำดับที่	ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
๕๓.	ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.
๕๔.	ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕๕.	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕๖.	ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕๗.	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕๘.	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ พ.ศ.
๕๙.	ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๖๐.	ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการใช้สารต้องห้ามทางการกีฬา พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหา
แก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการ
ยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้
ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง
พร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด
(เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพ
ตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการ
ยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ
สมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตาม
หลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบัน

(๘)

สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของ
ประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี
และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตาม
รัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุด
รักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๙)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและ
วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณา
พิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหา
พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวง
ให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทาง
ตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของ
พนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปด
ชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายใน กำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทาง ตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาล เข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของ พนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายใน กำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน สามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัว ต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงาน สอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือ พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาต ตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยาน มาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัว ต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจ สั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและ วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็น อย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลา ดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุ ที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่ง ผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหา มาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ “การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามิได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

(๑๒)

หากผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามคำสั่งของพนักงานสอบสวน
ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับสมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญสมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และนายกรัฐมนตรี รักษาการในส่วนที่เกี่ยวข้อง อำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

เนื่องจากมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดเรื่องการจับโดยไม่ต้องมีหมายจับไว้ ประกอบกับมีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อรองรับหลักการดังกล่าว โดยเพิ่มกรณีให้ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นการยืนยันในหลักที่ว่า การแจ้งข้อหามิใช่การจับ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

ยังไม่ครอบคลุมกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว
 ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนไม่ได้
 ขอมอบตัวจากศาลไว้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจจับกุม และไม่อาจยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง
 ต่อศาลได้ ประกอบกับเดิมคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๕๙ วินิจฉัยว่าการที่ผู้ต้องหา
 เข้ามาขอตัวกับพนักงานสอบสวนแล้วพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา กรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็น
 การจับซึ่งมีผลทำให้คดีที่ฟ้องอยู่ในอำนาจศาลแขวงซึ่งเป็นคดีเล็กน้อยต้องใช้เวลามากกว่าจะเสร็จคดี
 แต่ปัจจุบันมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่า การที่พนักงานสอบสวนแจ้ง
 ข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาที่เข้ามาขอตัวกับพนักงานสอบสวน ให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นการจับกุม
 ซึ่งมีผลให้ต้องฟ้องภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหา จึงจำเป็นต้อง
 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ใน
 ศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยกำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีกรณจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหา
 แก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ
 พร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวง
 ให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้
 นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการ
 มาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงาน
 สอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ
 และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป
 โดยให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่มีการจับกุมตามปกติ

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้
 ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอ
 ผัดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับได้ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

กำหนดเพิ่มกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้
 ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ และหากพนักงานสอบสวนเห็นว่ามามีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคล
 ใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิง
 กับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นอันเป็นเหตุออกหมายจับตามมาตรา ๗๑
 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาล
 เพื่อขอออกหมายจับและให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผัดฟ้อง
 พร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า
 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผัดฟ้อง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายจับ
 ผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผัดฟ้องนั้น

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗
 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด
 (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

โดยที่การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีการขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ จากอัยการสูงสุด เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตไว้ในมาตรา ๙ โดยเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๙ กำหนดให้การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (มาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวได้ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

บทบัญญัติมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถฟ้องผู้ต้องหาด้วยวาจาต่อศาลได้ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวจะครอบคลุมถึงเฉพาะกรณีที่มีการจับผู้ต้องหา แต่ไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาที่มีมิได้ถูกควบคุมตัวไปพบพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาล (มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง) และเพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอีกต่อไป และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ประกอบกับในปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการใหม่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง) และกำหนดให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนด้วย (มาตรา ๒๖ วรรคสอง) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น ให้ใช้บังคับได้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (มาตรา ๒๖ วรรคสาม)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙

กับ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔ กับ
 ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑)

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p style="text-align: center;">..... </p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับ</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย</p>	<p>“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย</p> <p>ในกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่ง</p>	<p>กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้</p> <p>เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว</p>	<p>พนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้</p> <p>เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ซึ่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้</p> <p>มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำขอผิดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงาน</p>	<p>ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้”</p> <p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงาน</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>สอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง</p> <p>คำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายซึ่งผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้</p>	<p>สอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง</p> <p>คำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายซึ่งผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายซึ่งตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงาน</p>	<p>เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายซึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายซึ่ง</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา ความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาล ที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว</p> <p>มาตรา ๙ ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดี เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากอธิบดีกรมอัยการ</p>	<p>สอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง พร้อมกับขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณี ที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับ ระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาล ที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”</p> <p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา ความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗</p> <p>“การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของ อัยการสูงสุด”</p>	<p>กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้น กำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด เนื่องจาก หลักการใหม่ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีการขอ อนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง จากอัยการสูงสุดเพิ่มมากขึ้น</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมีต้องทำการสอบสวนและให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมีต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป</p> <p>หากผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามคำสั่งของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป”</p>	<p>กำหนดให้กรณีและผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้</p> <p>เพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับปัจจุบัน</p>

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง

และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๒๖๑๐/๒๕๕๕

(๒๘)

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งรอการพิจารณารับหลักการในวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว (ชุดที่ ๒๓) จนมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อมารัฐสภาได้มีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไปตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายทวี ฌ ลำปาง	๒. นายกิตติ แก้วทับทิม
๓. นายขยัน วิพรหมชัย	๔. นายเจริญ คันธวงศ์
๕. นายเจือ ราชสีห์	๖. นายชัยรัตน์ วงศ์วีรธร
๗. นายชาญณรงค์ ปรานีจิตต์	๘. นายชูศักดิ์ สุบรรณเทพภูษิต
๙. นายธนิช มาสีพิทักษ์	๑๐. นางสาวนริศรา แดงไผ่
๑๑. นายนิติวัฒน์ จันทร์สว่าง	๑๒. พันตำรวจเอกหญิง พรพิมล อุดมโชติ
๑๓. นางพัชรินทร์ มั่นปาน	๑๔. นายพิชิต ชื่นบาน
๑๕. นายพีระเพชร ศิริกุล	๑๖. นายเพิ่มศักดิ์ ศุภโกศล
๑๗. นางมนพร เจริญศรี	๑๘. นายเรวัต สิริบุญกุล
๑๙. รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี	๒๐. นายวัชระ เพชรทอง
๒๑. นายวาสิต พยัคฆบุตร	๒๒. นายวิทยา แก้วภราดัย
๒๓. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์	๒๔. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์
๒๕. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	๒๖. นายวิวัฒน์ชัย โทตระไวศยะ
๒๗. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	๒๘. นายศุภชัย ใจสมุทร
๒๙. นายสุขุม กันกา	๓๐. นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์
๓๑. นายอำนาจ ชูณหะนันท์	

บัดนี้/...

(๒๙)

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียน
มาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

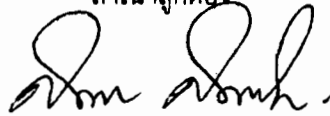
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์

(วิโรจน์ เปาอินทร์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายสมารถ คัมภีรานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๔-๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๕

นายเผ่าพันธุ์ นวลส่ง/ร่าง

นางสาวพิมพ์พิชชา คนหมั่น/พิมพ์

นายธวัชชัย เทพรัดน์/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นายธวัชชัย เทพรัดน์ , นายเผ่าพันธุ์ นวลส่ง

ครั้งที่ ๒ นายอัครเดช คนชื่อ , นายจาตุรงค์ นาสมใจ

ครั้งที่ ๓ นายจินต์ประเสริฐ ปฐมภาค , นางสาวพิชญานี พรหมด้วง

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งรอการพิจารณารับหลักการในวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว (ชุดที่ ๒๓) จนมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อมารัฐสภาได้มีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไปตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายวิทยา แก้วภราดัย	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายชัยรัตน์ วงศ์วีรธร	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๕) นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๖) นายศุภชัย ใจสมุทร	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๗) นายพีระเพชร ศิริกุล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายเผ่าพันธุ์ นवलสง นิติกร ระดับปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๓.๑ กระทรวงยุติธรรม

(๑) นายวัลลภ นาคบัว	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
กระบวนการยุติธรรม
(๒) นายสายชล ยังรอด	นักวิชาการยุติธรรม
ระดับชำนาญการพิเศษ
สำนักงานกิจการยุติธรรม

๓.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- พันตำรวจเอก วิชาญญ์วัชร บริรักษ์กุล รองผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๑

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๔.๑ สำนักงานศาลยุติธรรม

(๑) นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

(๒) นายชัยรัตน์ วงศ์วีรธร

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

๔.๒ สำนักงานอัยการสูงสุด

- นายกิตติ แก้วทับทิม

รองอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีศาลแขวง

๔.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) พลตำรวจตรี มานิต วงศ์สมบูรณ์

รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

(๒) พลตำรวจตรี วิชัย รัตนยศ

รองผู้บัญชาการสำนักงานกฎหมาย

และคดี

(๓) พันตำรวจโท สุรินทร์ สว่างแสง

รองผู้กำกับกองคดีอาญา

๔.๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นายวรรณชัย บุญบำรุง

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

(นักกฎหมายกฤษฎีกา ระดับทรงคุณวุฒิ)

๕. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๕.๑ กระทรวงยุติธรรม

- นางจิรารัตน์ วนาพัทธ์

นิติกร ระดับชำนาญการ

สำนักงานกิจการยุติธรรม

๕.๒ สำนักงานศาลยุติธรรม

(๑) นางสาวอัมภัสสา ดิษฐอำนาจ

นิติกร ระดับปฏิบัติการ

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

(๒) นายอดิศร เสนาใหญ่

นิติกร

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

๕.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) พันตำรวจโท จรัส ธรรมธนารักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สัญญาบัตร ๓)

กลุ่มงานคณาจารย์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

(๒) พันตำรวจตรี วีระพงษ์ คล้ายทอง

สารวัตรกลุ่มงานตรวจสอบสำนวน ๔

กองคดีอาญา

๕.๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ

นักกฎหมายกฤษฎีกา

(๒) นางสาวพิมพ์สิริ โอพารนนท์

นักกฎหมายกฤษฎีกา

๕.๕ ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- นายภูมิพิชัย ธารดำรง

ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์

๖. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน คือ

- พลตำรวจเอก วิรุฬห์ พันแสน

๗. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๗

มีการแก้ไข

มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๕ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ แก้ไขมาตรา ๒๐

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

พลตำรวจเอก วิรุฬห์ พันแสน ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง
ของมาตรา ๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหา
ให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหา ขังขัง หรือสั่งให้ผู้ต้องหาไป พขพข หรือสั่งให้ผู้ต้องหาไป พขพข ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ได้ออกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการ
สอบสวน และให้ พนักงานสอบสวน ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประหารโทษ และถ้าผู้ต้องหา
ยังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้
โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงาน ขังขัง รับตัวผู้ต้องหา
คืนเพื่อดำเนินการต่อไป”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๒๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘

คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่

๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาใน
ศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เริ่มตั้งแต่บันทึกหลักการและเหตุผล ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณา
เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง เห็นควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือ
องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนี้

หลักการสอบสวนคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจหรือเกินอำนาจของศาลแขวง
ถ้าผู้ต้องหาซึ่งถูกจับและได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีไป หรือผู้ต้องหาที่หลบหนีจากการควบคุมหรือการขัง
หรือกรณีที่ไม่มีการจับ แต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้วผู้ต้องหาหลบหนีไป ก็ไม่เป็นเหตุให้
พนักงานสอบสวนต้องหยุดการสอบสวน แต่เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนจนเสร็จสิ้นแล้ว พนักงาน
สอบสวนผู้รับผิดชอบกลับไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพิจารณาสั่งคดีต่อไปได้
ด้วยติดขัดในข้อกฎหมายมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ซึ่งมิได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งถึงสำนวนการสอบสวนในกรณีที่เบื้องต้นมีตัวผู้ต้องหาแต่ต่อมาหลบหนีว่าพนักงาน
สอบสวนผู้รับผิดชอบจะส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการได้หรือไม่ โดยในปัญหานี้ ที่ประชุมใหญ่
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมกันพิจารณาและมีมติว่า สำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว
แต่ต่อมาหลบหนีประกัน ยังคงเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำผิด (มีตัวผู้กระทำผิด) ซึ่งถ้าพนักงาน
สอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับตัวผู้ต้องหา

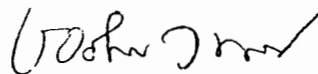
ไปยังพนักงานอัยการ กรณีเช่นนี้จะนำหลักเกณฑ์ของมาตรา ๑๔๑ ซึ่งใช้กับกรณีที่เป็นการส่งสำนวนการสอบสวน ที่รู้ตัวผู้กระทำผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้มาใช้ โดยการส่งเพียงสำนวนการสอบสวนโดยไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหา ไปยังพนักงานอัยการไม่ได้ (ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ทหารหรือปัญหาข้อกฎหมายกรณี พนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวน เรื่องเสรีที่ ๕๓๔/๒๕๔๔)

การที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ ในกรณี เช่นว่านี้ ก่อให้เกิดปัญหาแก่กระบวนการยุติธรรม ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนจนเสร็จ สิ้นแล้วเหลือเพียงการติดตามจับตัวผู้ต้องหาเพื่อนำส่งพนักงานอัยการไปพร้อมกับสำนวนการสอบสวน ในระหว่าง นี้ก็จะเกิดสุญญากาศในการสอบสวนที่ทำให้คดีนั้นไม่สามารถไปสู่การพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการได้ ทั้งที่หาก พนักงานอัยการได้พิจารณาสำนวนแล้ว และมีคำสั่งไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาที่หลบหนีนั้นก็จะได้ไม่ตกอยู่ในสถานะการเป็น ผู้ต้องหาอีกต่อไป คดีนั้นก็จะได้ยุติ และถ้าหากผู้เสียหายไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการ ผู้เสียหายก็จะได้ดำเนินการฟ้องคดีด้วยตนเองเสียแต่เนิ่นๆ ก่อนคดีจะขาดอายุความ หรือหากพนักงานอัยการ มีความเห็นควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติม ก็จะได้สั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมไปในระหว่าง การติดตามจับกุมผู้ต้องหาซึ่งจะได้ไม่เป็นการปล่อยเวลาไปให้เปล่าประโยชน์ พยานหลักฐานก็จะไม่สูญหาย และหากต่อมาจับผู้ต้องหาได้ก็จะได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อไปได้โดยเร็ว ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีเหตุผลโดยชอบอันใดที่ การสอบสวนจะต้องหยุดชะงักเพียงแค่ว่าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยัง พนักงานอัยการได้ ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อทั้งผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และกระบวนการยุติธรรมโดยรวม ทั้งขัดต่อหลักการ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๐ (๔) ที่กำหนดว่า ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ ในปัจจุบันยังไม่สามารถ นำมาใช้แก้ปัญหาแก่กรณีดังกล่าวได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวจึงควรเร่งรัดเสนอแก้ไขประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยบัญญัติให้ชัดเจนถึงการส่งสำนวนการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งถูกจับ และได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีไป หรือผู้ต้องหาที่หลบหนีจากการควบคุมหรือการขังหรือกรณีที่ไม่มีการจับ แต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้วและผู้ต้องหาหลบหนีไป เมื่อได้รับความตามทางสอบสวนอย่างไร ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนไปยังพนักงาน อัยการเพื่อพิจารณาได้โดยไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปด้วย

(๓๕)

๙. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม และข้อสังเกตของคณะกรรมการ
วิสามัญ มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายชัยรัตน์ วงศ์วีรธร)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

(๓๖)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้การณินที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้การณินที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้การณินที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคriminalใน ส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคriminalมาใช้บังคับสมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคriminal ประกอบกับปัจจุบัน

(๓๗)

สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของ
ประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี
และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตาม
รัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุด
รักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปด ชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย **ทศผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตั้งทศฯของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขังผู้ต้องหาที่นั้นไว้โดยมิต้องมีทศฯขัง และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหาที่นั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อไป และให้ทศฯทวงในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม**

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้

ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนต่อไปโดยเร็ว และถ้าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป โดยให้นำมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ระยะเวลาการขอผิดฟ้องตามมาตรานี้ได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่ผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง พนักงานอัยการอาจขออนุญาตฟ้องคดีต่ออัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ ไว้ก่อนก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาคือขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายขังดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ “การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ต้องหาמידูถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประสารคดี และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

ทพผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามคำสั่งของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีทพช่วยเพื่อดำเนินคดีต่อไป”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

(๔๒)

มาตรา ๘ ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

.....

.....

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

(๔๓)

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

3543
21
14 21

ที่ สผ ๐๐๑๔/๒๗๖๗

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพุธที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ พ (พ) ๒๕๕๕
วันที่ ๒๑ พ.ค. ๕๕
เวลา ๑๕.๕๖ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๓๒๑/๕๖ วันที่ ๒๑/๕๕
เวลา ๑๕.๓๐ น. ส่ง ๑๗๗
สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖

(๔๔)

สารบบ

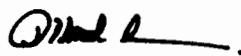
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว (ชุดที่ ๒๓) และรอการพิจารณารับหลักการในวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร จนมีพระราชกฤษฎีกายกยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อมาคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันได้ร้องขอให้รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้อนุญาตให้บรรจุร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

(นายวัชรินทร์ จอมพลาพล)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาล เพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาล ออกหมายจับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้อง ทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญ หลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรแก้ไขบทบัญญัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชา ของนายกรัฐมนตรีและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่น ตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๔๖)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและ
วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณา
พิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหา
พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวง
ให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สัปดาห์นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มีให้นับเวลาเดินทาง
ตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของ
พนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สัปดาห์นั้นด้วย

ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาล เข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้

ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนต่อไปโดยเร็ว และถ้าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป โดยให้นำมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ระยะเวลาการขอผิดฟ้องตามมาตรานี้ได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่ผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง พนักงานอัยการอาจขออนุญาตฟ้องคดีต่ออัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ ไว้ก่อนก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหาไปส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายขังดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

“การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามิได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๘ ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

(๕๐)

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ตันตระกุล)

นิติกรเชี่ยวชาญ

บังคับบัญชาข้าราชการในกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑
สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับสมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญสมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และนายกรัฐมนตรี รักษาการในส่วนที่เกี่ยวข้องอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

เนื่องจากมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดเรื่องการจับโดยไม่ต้องมีหมายจับไว้ ประกอบกับมีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อรองรับหลักการดังกล่าว โดยเพิ่มกรณีให้ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นการยืนยันในหลักที่ว่า การแจ้งข้อหามิใช่การจับ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

ยังไม่ครอบคลุมกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว
 ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนไม่ได้
 ขอหมายจับจากศาลไว้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจจับกุม และไม่อาจยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง
 ต่อศาลได้ ประกอบกับเดิมคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยว่าการที่ผู้ต้องหา
 เข้ามาขอตัวกับพนักงานสอบสวนแล้วพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา กรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็น
 การจับซึ่งมีผลทำให้คดีที่ฟ้องอยู่ในอำนาจศาลแขวงซึ่งเป็นคดีเล็กน้อยต้องใช้เวลามากกว่าจะเสร็จคดี
 แต่ปัจจุบันมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่า การที่พนักงานสอบสวนแจ้ง
 ข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาที่เข้ามาขอตัวกับพนักงานสอบสวน ให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นการจับกุม
 ซึ่งมีผลให้ต้องฟ้องภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหา จึงจำเป็นต้อง
 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาใน
 ศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยกำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีกรณียกเว้นพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหา
 แก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ
 พร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวง
 ให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้
 นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการ
 มาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงาน
 สอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ
 และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป
 โดยให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่มีการจับกุมตามปกติ

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้
 ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอ
 ผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับได้ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

กำหนดเพิ่มกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้
 ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ และหากพนักงานสอบสวนเห็นว่า มีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคล
 ใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิง
 กับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นอันเป็นเหตุออกหมายจับตามมาตรา ๗๑
 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาล
 เพื่อขอออกหมายจับและให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง
 พร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า
 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายจับ
 ผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗
 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด
 (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

โดยที่การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีการขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ จากอัยการสูงสุด เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตไว้ในมาตรา ๙ โดยเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๙ กำหนดให้การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (มาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวได้ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

บทบัญญัติมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถฟ้องผู้ต้องหาด้วยวาจาต่อศาลได้ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะครอบคลุมถึงเฉพาะกรณีที่มีการจับผู้ต้องหา แต่ไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาที่มิได้ถูกควบคุมตัวไปพบพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาล (มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง) และเพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอีกต่อไป และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ประกอบกับในปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการใหม่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง) และกำหนดให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนด้วย (มาตรา ๒๖ วรรคสอง) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น ให้ใช้บังคับได้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (มาตรา ๒๖ วรรคสาม)

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

พ.ศ. ๒๔๙๙

(๕๕)

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

พ.ศ. ๒๔๙๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙

เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลแขวง และให้มีวิธีพิจารณาความอาญาเป็นพิเศษในศาลแขวง เพื่อให้
ให้การพิจารณาพิพากษาคดีรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้
แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙”

[๑]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกลสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ตั้งศาลแขวงตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้นในทุกจังหวัด ใน
จังหวัดหนึ่งจะมีศาลแขวงกี่ศาล และมีเขตอำนาจเพียงใด และจะเปิดทำการได้เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราช
กฤษฎีกา

ศาลแขวงที่ได้ตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีอยู่ต่อไป และมีอำนาจหน้าที่
ตามพระราชบัญญัตินี้

การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

[๒]

มาตรา ๔ ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับใน
ศาลแขวง แต่ในกรณีที่ไม่มียกเว้นในพระราชบัญญัตินี้บังคับ ให้คงใช้กฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาล
ยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งบังคับ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบ
กระเทือนกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนและกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

[๓]
มาตรา ๕ (ยกเลิก)

[๔]
มาตรา ๖ (ยกเลิก)

[๕]
มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวนจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนและหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ชังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ชังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาลให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้าน และซักถามพยานก็ได้

[๖]
มาตรา ๗ ทวิ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนีจากการควบคุมหรือการชัง มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาหลบหนีนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗

ในกรณีที่ได้มีการส่งตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดียังศาลทหารหรือศาลคดีเด็กและเยาวชน หากปรากฏในภายหลังว่าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในอำนาจของศาลทหารหรือศาลคดีเด็กและเยาวชน ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารหรือตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี และมีการส่งตัวผู้ต้องหามายังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีในศาลแขวงต่อไปนั้น มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวหรือชังอยู่ตามกฎหมายดังกล่าวนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลาดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๗

[๗]
มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษานั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำขอคัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้คัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้คัดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้คัดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่าระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้คัดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา จะขอรวมมาในคำร้องขอคัดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายซึ่งผู้ต้องหา หรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว

มาตรา ๙ ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดี เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ

[๘]
มาตรา ๑๐ (ยกเลิก)

[๙]
มาตรา ๑๑ (ยกเลิก)

[๑๐]
มาตรา ๑๒ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าในกรุงเทพมหานคร ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการปล่อยผู้ต้องหาปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลชั่ง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น แยกคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน

บทบัญญัติในมาตรานี้ ให้นำมาบังคับในการที่พนักงานอัยการจะไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกาหรือถอนฟ้องถอนอุทธรณ์และถอนฎีกา โดยอนุโลม

[๑๑]
มาตรา ๑๓ (ยกเลิก)

[๑๒]
มาตรา ๑๔ (ยกเลิก)

[๑๓]
มาตรา ๑๕ (ยกเลิก)

[๑๔]
มาตรา ๑๖ (ยกเลิก)

[๑๕]
มาตรา ๑๗ (ยกเลิก)

[๑๖]
มาตรา ๑๘ (ยกเลิก)

มาตรา ๑๙ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ผู้เสียหายหรือพนักงานอัยการจะฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ แต่ถ้าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้ การฟ้องด้วยวาจานั้น ให้โจทก์แจ้งต่อศาลถึงชื่อโจทก์ ชื่อ ที่อยู่ และสัญชาติของจำเลย ฐานความผิด การกระทำที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริง และรายละเอียดเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี และมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

จำเลยจะให้การด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้

ในกรณีที่ฟ้องหรือให้การด้วยวาจา ให้ศาลบันทึกใจความไว้เป็นหลักฐานและให้คู่ความลงชื่อไว้ คำเบิกความของพยาน ให้ศาลบันทึกสาระสำคัญโดยย่อ และให้พยานลงชื่อไว้

[๑๗]
มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๑ ให้ศาลแขวงดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งหรือคำพิพากษาจะกระทำด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ทำบันทึกไว้พอได้ใจความ

[๑๘]

มาตรา ๒๑ ทวิ (ยกเลิก)

[๑๙]

มาตรา ๒๒ ในคดีอาญาห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง
เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้

- (๑) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก หรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก
- (๒) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้
- (๓) ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอกการกำหนดโทษไว้ หรือ
- (๔) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท

[๒๐]

มาตรา ๒๒ ทวิ ในคดีซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณา
หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลแขวงพิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญ
อันควรสู่ศาลอุทธรณ์และอนุญาตให้อุทธรณ์ หรืออธิบดีกรมอัยการหรือพนักงานอัยการซึ่งอธิบดีกรมอัยการได้
มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในอุทธรณ์ว่ามีเหตุอันควรที่ศาลอุทธรณ์จะได้วินิจฉัย ก็ให้รับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณา
ต่อไป

[๒๑]

มาตรา ๒๓ (ยกเลิก)

[๒๒]

มาตรา ๒๔ (ยกเลิก)

[๒๓]

มาตรา ๒๕ (ยกเลิก)

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

บทเฉพาะกาล

[๒๔]

มาตรา ๒๗ (ยกเลิก)

[๒๕]

มาตรา ๒๘ (ยกเลิก)

(๒๐)

มาตรา ๒๙ คดีอาญาทั้งหลายซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน การดำเนินคดีของพนักงานอัยการ หรือการพิจารณาของศาลก่อนวันใช้วิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๒๑)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในเวลานี้ ศาลแขวงยังไม่ได้จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด เป็นการสมควรที่จะได้จัดตั้งศาลแขวงขึ้นทุกจังหวัด เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว นอกจากนี้ ยังควรจะมีวิธีการสำหรับศาลแขวงเป็นพิเศษ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น ในกรณีปกติศาลแขวงเป็นผู้อนุญาตให้ออกหมายจับหรือหมายค้น และให้มีการแต่งตั้งราษฎรธรรมดาเป็นผู้พิพากษาสมทบประจำศาลแขวงเป็นต้น

[๒๖]

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๑๓ คดีอาญาเกินอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา ซึ่งศาลแขวงรับฟ้องไว้แล้วหรืออยู่ในระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องของศาลแขวงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

คดีที่ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดได้รับฟ้องไว้ในวันหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าเป็นคดีที่ศาลแขวงได้ออกหมายชั่งผู้ต้องหาไว้หรือมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราว ให้ถือว่าการออกหมายชั่งหรือมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวของศาลแขวงเป็นการออกหมายชั่งหรือปล่อยชั่วคราวของศาลอาญาหรือศาลจังหวัดซึ่งได้รับฟ้องไว้แล้วแต่กรณี

ให้ถือว่าสัญญาประกันเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวตามความในวรรคก่อนที่ทำได้ต่อศาลแขวง เป็นสัญญาประกันที่ทำได้ต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัด แล้วแต่กรณี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลแขวงก่อน จึงจะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ ปรากฏว่าไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ และการออกหมายจับและหมายค้นก็เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่อยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา อีกทั้งการที่จะให้ศาลอนุญาตอีกชั้นหนึ่งในการออกหมายจับอาจเป็นผลให้ราษฎรผู้ถูกจับเสียสิทธิในการที่จะร้องต่อศาลให้ปล่อย เมื่อปรากฏว่าการจับได้กระทำไปโดยมิชอบซึ่งเป็นการไม่สมควรที่จะให้ราษฎรผู้ถูกจับเสียสิทธิเช่นนั้น นอกจากนั้นการที่พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้บังคับให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาเกินอำนาจศาลแขวงให้ศาลแขวงทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน ทำให้คดีความล่าช้าและเสียเวลาแก่ประชาชนที่มาเป็นพยาน และบทบัญญัติว่าด้วยผู้พิพากษาสมทบก็ยังไม่เหมาะสมแก่การพิจารณาพิพากษาคดี จึงสมควรยกเลิกบทบัญญัติในเรื่องเหล่านี้เสีย อนึ่ง เนื่องจากวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมีข้อจำกัดมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง จึงสมควรมีบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงขึ้น เพื่อผ่อนคลายให้คดีที่มีเหตุสมควรอุทธรณ์ได้ ได้รับการพิจารณาจากศาลอุทธรณ์ด้วย

[๒๗]

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๕ ให้แก้คำว่า “ผู้ว่าคดี” ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็น “พนักงานอัยการ” ทุกแห่ง

มาตรา ๑๓ ให้ผู้ว่าคดีส่งมอบสำนวนคดีอาญาทั้งหลายซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินคดีของผู้ว่าคดี หรือการพิจารณาของศาลแพ่งพนักงานอัยการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้ว่าคดีมีอำนาจเป็นโจทก์ดำเนินคดีอาญาในศาลแขวงและดำเนินคดีในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาต่อไป จนกว่าจะส่งมอบสำนวนคดีอาญาตามวรรคหนึ่ง และให้ถือว่าการดำเนินคดีของผู้ว่าคดีเป็นการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินคดีอาญาในศาลแขวง ซึ่งปัจจุบันนี้ผู้ว่าคดีของกรมตำรวจได้เป็นผู้ดำเนินคดีอยู่นั้น สมควรให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินคดีในศาลทั้งปวงอยู่แล้ว ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีภาระในด้านการจับกุมปราบปรามอยู่มาก ไม่สมควรจะต้องให้มีหน้าที่ดำเนินคดีในศาลอีก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น

[๒๔]

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ลุล่วงไปโดยเหมาะสมรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน สมควรห้ามโจทก์อุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริง และเพิ่มจำนวนเงินโทษปรับที่ศาลลงในคดีที่เป็นข้อยกเว้นการต้องห้ามจำเลยอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

[๒๕]

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ บทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ในคดีที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับ อยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาถูกจับ ซึ่งทำให้การดำเนินคดีล่าช้าและผู้ต้องหาอาจถูกควบคุมตัวไว้นานเกินความจำเป็น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ ซึ่งจะทำการสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น และเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^[๑๙] มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

^[๒๐] มาตรา ๒๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

^[๒๑] มาตรา ๒๓ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

^[๒๒] มาตรา ๒๔ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

^[๒๓] มาตรา ๒๕ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

^[๒๔] มาตรา ๒๗ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

^[๒๕] มาตรา ๒๘ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา
ความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

^[๒๖] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗/ตอนที่ ๒๘/หน้า ๒๖๔/๕ เมษายน ๒๕๐๓

^[๒๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑/ตอนที่ ๑๗๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐/๑๘
ตุลาคม ๒๕๑๗

^[๒๘] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖/ตอนที่ ๑๔๙/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๘
กันยายน ๒๕๓๒

^[๒๙] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓/ตอนที่ ๖๑ ก/หน้า ๑/๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙